

คู่มือ

ตัวชี้วัด นิยาม การวัด และเกณฑ์
การจัดลำดับชุมชนอนามัยสิ่งแวดล้อม
ที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี

สารบัญ

คำนำ	Error! Bookmark not defined.
สารบัญ.....	๗
บทนำ.....	1
ตัวชี้วัด นิยาม การวัด และเกณฑ์.....	6
1. ตัวชี้วัดดัชนีด้านเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน	6
1.1 ความหนาแน่นประชากร	6
1.2 การเพิ่มประชากร.....	7
1.3 ภาวะพึ่งพิงรวม.....	8
1.4 การส่งเสริมสุขภาพของกลุ่มเสี่ยง.....	9
2. ตัวชี้วัดดัชนีด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชน.....	11
2.1 องค์ประกอบด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ.....	11
2.1.1 การเกิดภัยพิบัติ.....	11
2.1.2 ภัยร้อน.....	12
2.1.3 การประสบภัยพิบัติ.....	13
2.1.4 มาตรการจัดการภัยพิบัติ	14
2.2 องค์ประกอบด้านน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภค	16
2.2.1 แหล่งน้ำสำหรับการบริโภคที่มีคุณภาพ	16
2.2.2 การเข้าถึงน้ำประปาที่มีคุณภาพ.....	17
2.2.3 ความเพียงพอของน้ำสะอาดสำหรับการบริโภค.....	18
2.2.4 มาตรการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค	19
2.3 องค์ประกอบด้านการสุขาภิบาลอาหาร.....	20
2.3.1 การจัดการสุขาภิบาลอาหารในสถานที่จำหน่ายและสะสมอาหารที่ได้มาตรฐาน	20

2.3.2	มาตรฐานการจัดการสุขาภิบาลอาหารในตลาด	23
2.3.3	อาหารสะอาดและความปลอดภัย	24
2.3.4	มาตรการเฝ้าระวังคุณภาพอาหาร	25
2.4	องค์ประกอบด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัย	26
2.4.1	ความสะอาดและปลอดภัยของที่อยู่อาศัย.....	26
2.4.2	ความครอบคลุมไฟฟ้าส่องสว่างในทางสาธารณะที่เป็นจุดเสี่ยง.....	28
2.4.3	พื้นที่สีเขียว	29
2.4.4	พื้นที่สีเขียวเพื่อบริการ	31
2.4.5	อารยสถาปัตย์ในพื้นที่สาธารณะ.....	32
2.4.6	มาตรการจัดการสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัย.....	33
2.5	องค์ประกอบด้านการคมนาคม.....	34
2.5.1	การขนส่งสาธารณะ.....	34
2.5.2	การพัฒนาทางเดินเท้าและทางจักรยาน	35
2.6	องค์ประกอบด้านการจัดการมลพิษทางอากาศ.....	36
2.6.1	การก่อมลพิษทางอากาศในครัวเรือน.....	36
2.6.2	การรับสัมผัสควันบุหรี่ในครัวเรือน.....	37
2.6.3	คุณภาพอากาศในบรรยากาศเกินมาตรฐาน.....	38
2.6.4	มาตรการควบคุมมลพิษทางอากาศ	39
2.7	องค์ประกอบด้านการจัดการน้ำเสีย.....	40
2.7.1	ร้านอาหารมีการบำบัดน้ำเสียเบื้องต้น.....	40
2.7.2	ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน.....	41
2.8	องค์ประกอบด้านการจัดการสิ่งปฏิกูล	42
2.8.1	สิ่งแวดล้อมถูกหลักสุขาภิบาล	42
2.8.2	มาตรการการจัดการสิ่งปฏิกูล	44
2.9	องค์ประกอบด้านการจัดการมูลฝอยทั่วไป มูลฝอยติดเชื้อ และของเสียอันตราย.....	45

2.9.1	ชุมชนมีการจัดการมูลฝอยที่ต้นทาง.....	45
2.9.2	มาตรการเก็บรวบรวมและกำจัดมูลฝอยทั่วไป	46
2.9.3	มาตรการเก็บรวบรวมและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ	48
2.9.4	มาตรการเก็บรวบรวมและกำจัดของเสียอันตราย.....	50
2.10	องค์ประกอบด้านการจัดการสารพิษและสารอันตราย.....	52
2.10.1	ชุมชนลดการใช้สารพิษและสารอันตราย	52
2.11	องค์ประกอบด้านการจัดการควบคุมแมลงและสัตว์พาหะนำโรค.....	53
2.11.1	ความชุกกลุณน้ำุงลาย	53
2.11.2	ความครอบคลุมของวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า	54
2.11.3	มาตรการควบคุมแมลงและสัตว์พาหะนำโรค.....	55
2.12	องค์ประกอบด้านการจัดการเหตุรำคาญ.....	56
2.12.1	เหตุรำคาญ.....	56
2.12.2	การคุ้มครองสุขภาพจากเหตุรำคาญ.....	57
2.12.3	มาตรการควบคุมเหตุรำคาญ.....	58
3.	ตัวชี้วัดดัชนีสุขภาพชุมชน	60
3.1	ความชุกโรคอุจจาระร่วง.....	60
3.2	ความชุกโรคอาหารเป็นพิษ.....	61
3.3	ความชุกโรคระบบทางเดินหายใจ	62
3.4	ความชุกโรคหอบหืด.....	63
3.5	ความชุกโรคไขเลือดออก.....	64
3.6	ความชุกโรคมาลาเรีย.....	65
3.7	การติดเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า.....	66
3.8	ความชุกโรคฉี่หนู	67
3.9	ความชุกโรคหนองพยาธิ.....	68
3.10	ความชุกโรคมะเร็ง	69

3.11 ความชุกการประสบอุบัติเหตุ.....	70
3.12 ความชุกความพิการแต่กำเนิด.....	71
3.13 ความยืนยาวของชีวิต.....	72

บทนำ

สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆ มนุษย์ เช่น อากาศ อาหาร น้ำสะอาด ที่อยู่อาศัย ล้วนเป็นปัจจัยเอื้อต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ขณะที่กิจกรรมต่างๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวันทั้งด้านการผลิตอาหาร การคมนาคม เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ทำให้เกิดของเสียที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิต และผลกระทบต่อสุขภาพโดยตรง เช่น อุบัติเหตุ การเจ็บป่วย เป็นต้น นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคมก็เป็นปัจจัยโดยอ้อมที่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและความสามารถของชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของชุมชนอีกทางหนึ่งด้วย ดังนั้นเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์สิ่งแวดล้อม ผลกระทบต่อสุขภาพจากสิ่งแวดล้อม และสภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน และข้อมูลต่างๆ เหล่านี้สามารถนำมาติดตามการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมของชุมชน การจัดลำดับชุมชนด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี รวมถึงเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนและพัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชน โดยคำนึงถึงผลลัพธ์ทางสุขภาพที่ดีของชุมชนเป็นสำคัญ กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จึงดำเนินการศึกษาพัฒนาตัวชี้วัดด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพชุมชน โดยดำเนินการศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2561-2562 กระบวนการศึกษาประกอบด้วย การทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับตัวชี้วัดด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมทั้งในและต่างประเทศ การสัมภาษณ์เชิงลึกจากประชาชนและผู้นำชุมชน การประชุมสัมมนาทางวิชาการของนักวิชาการและผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน และสุขภาพของประชาชน

การพัฒนาเครื่องชี้วัดด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชนที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี พัฒนาขึ้นภายใต้กรอบแนวคิด **DPSEEA MODEL** ซึ่งเผยแพร่โดยองค์การอนามัยโลกเมื่อปี ค.ศ. 1999 มีองค์ประกอบดังนี้

1) **แรงผลักดัน (Driving Forces)** เป็นปัจจัยที่กระตุ้นและผลักดันกระบวนการด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องให้มีการเปลี่ยนแปลงตามเพื่อตอบสนองต่อความต้องการหรือรองรับสภาพที่เกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แรงผลักดันจึงเป็นปัจจัยหลักสู่การเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม แรงผลักดัน เช่น การเจริญเติบโตของประชากร การพัฒนาเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี เป็นต้น

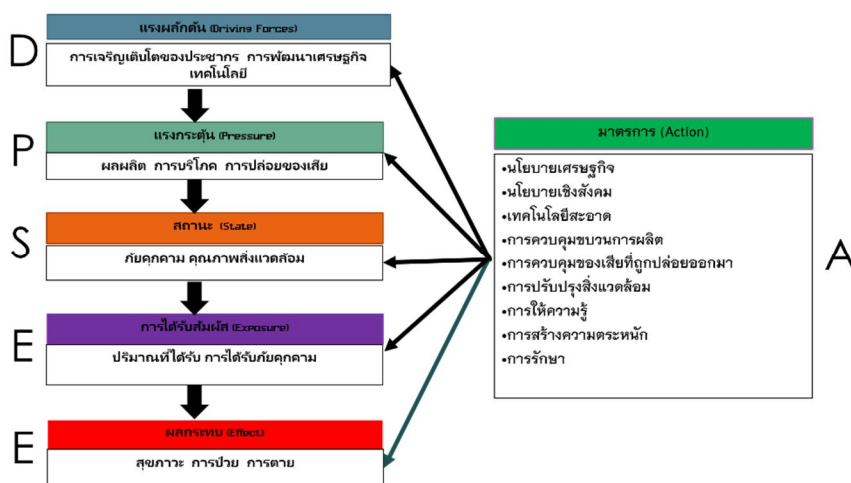
2) **แรงกดดัน (Pressure)** เป็นแรงกดดันต่อสิ่งแวดล้อม โดยปกติแล้วจะแสดงออกผ่านการยึดครองของมนุษย์หรือการเอาเปรียบสิ่งแวดล้อม เช่น การผลิต การบริโภค การปล่อยของเสีย เป็นต้น

3) สถานะ (State) เป็นสถานะของสภาพแวดล้อมหรือคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เป็นภัยคุกคามต่อสุขภาพของมนุษย์ เช่น คุณภาพอากาศ คุณภาพน้ำ คุณภาพอาหาร แมลงและสัตว์พาหะนำโรค เป็นต้น

4) การรับสัมผัส (Exposure) เป็นปฏิสัมพันธ์กันระหว่างมนุษย์และสิ่งแวดล้อม โดยมนุษย์มีการเข้าถึง สัมผัส หรือรับเอาสิ่งแวดล้อมเข้าสู่ร่างกาย ซึ่งสิ่งแวดล้อมนั้นอาจเป็นภัยคุกคามต่อสุขภาพ หรือสร้างเสริมสุขภาพ

5) ผลกระทบ (Effect) เป็นผลกระทบจากการรับสัมผัสสิ่งแวดล้อมที่เป็นภัยคุกคามต่อสุขภาพ เช่น ความรำคาญ อุบัติเหตุ ความเจ็บป่วย และการเสียชีวิต เป็นต้น

6) มาตรการ (Action) เป็นการกระทำเพื่อป้องกัน ควบคุม และแก้ไขปัญหาทั้งแรงผลักดัน แรงกดดันทางสิ่งแวดล้อม สถานะสภาพแวดล้อม การรับสัมผัสต่อสิ่งแวดล้อม และผลกระทบต่อสุขภาพ

ภาพที่ 1 กรอบความคิด DPSEEA

ผลการพัฒนาเครื่องมือชี้วัดอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี ได้เครื่องมือที่เรียกว่า ดัชนีอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชน จำแนกเป็น 3 ดัชนีย่อย ได้แก่ 1) ดัชนีสิ่งแวดล้อมชุมชน จำแนกเป็น 12 องค์ประกอบ มี 39 ตัวชี้วัด 2) ดัชนีสุขภาพชุมชน มี 13 ตัวชี้วัด และ 3) ดัชนีสภาวะเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน มี 4 ตัวชี้วัด รวมมีตัวชี้วัดทั้งสิ้น 56 ตัวชี้วัด เป็นตัวชี้วัดหลัก 53 ตัวชี้วัด และตัวชี้วัดเสริมอีก 3 ตัวชี้วัด ดัชนีและตัวชี้วัดแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ดัชนีอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชนสำหรับจัดลำดับชุมชนด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพดี

ดัชนี/องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
ดัชนีสถานะเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน	
ประชากรและสังคม	(1) ความหนาแน่นประชากร
	(2) การเพิ่มประชากร
	(3) ภาวะพึ่งพิงรวม
	(4) การส่งเสริมสุขภาพของกลุ่มเสี่ยง
ดัชนีสิ่งแวดล้อมชุมชน	
1. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ	(1) การเกิดภัยพิบัติ
	(2) ภัยร้อน*
	(3) การประสบภัยพิบัติ
	(4) มาตรการจัดการภัยพิบัติ
2. น้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภค	(5) แหล่งน้ำสำหรับการบริโภคที่มีคุณภาพ
	(6) การเข้าถึงน้ำประปาที่มีคุณภาพ
	(7) ความเพียงพอของน้ำสะอาดสำหรับการบริโภค
	(8) มาตรการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค
3. การสุขาภิบาลอาหาร	(9) การจัดการสุขาภิบาลอาหารในสถานที่จำหน่ายและสะสมอาหารที่ได้มาตรฐาน
	(10) การจัดการสุขาภิบาลอาหารในตลาดที่ได้มาตรฐาน
	(11) อาหารสะอาดปลอดภัย
	(12) มาตรการเฝ้าระวังคุณภาพอาหาร
4. การจัดการสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัย	(13) ความสะอาดและปลอดภัยของที่อยู่อาศัย
	(14) ความครอบคลุมไฟฟ้าส่องสว่างในทางสาธารณะที่เป็นจุดเสี่ยง
	(15) พื้นที่สีเขียว
	(16) พื้นที่สีเขียวเพื่อบริการ
	(17) อารยสถาปัตย์ในพื้นที่สาธารณะ

ดัชนี/องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
	(18) มาตรการจัดการสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัย
5. การคมนาคม	(19) การขนส่งสาธารณะ
	(20) เส้นทางเดินเท้าและทางจักรยาน*
6. การจัดการมลพิษทางอากาศ	(21) การก่อกมลพิษทางอากาศในครัวเรือน
	(22) คุณภาพอากาศในบรรยากาศไม่ดี*
	(23) การรับสัมผัสควันบุหรี่ในครัวเรือน
	(24) มาตรการควบคุมมลพิษทางอากาศ
7. การจัดการมลพิษทางน้ำ	(25) ร้านอาหารมีการบำบัดน้ำเสียเบื้องต้น
	(26) ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน
8. การจัดการสิ่งปฏิกูล	(27) ส้วมสาธารณะถูกหลักสุขาภิบาล
	(28) มาตรการการจัดการสิ่งปฏิกูล
9. การจัดการมูลฝอยทั่วไป มูลฝอยติดเชื้อ และของเสียอันตราย	(29) ชุมชนมีการจัดการขยะมูลฝอยที่ต้นทาง
	(30) มาตรการเก็บรวบรวมและกำจัดมูลฝอยทั่วไป
	(31) มาตรการเก็บรวบรวมและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ
	(32) มาตรการเก็บรวบรวมและกำจัดของเสียอันตราย
10. สารเคมีเป็นพิษและสารอันตราย	(33) ชุมชนลดการใช้สารพิษและสารอันตราย
11. การควบคุมแมลงและสัตว์พาหะนำโรค	(34) ความชุกของน้ำขุ่นขี้โคลน
	(35) ความครอบคลุมของวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า
	(36) มาตรการควบคุมแมลงและสัตว์พาหะนำโรค
12. การจัดการเหตุรำคาญ	(37) เหตุรำคาญ
	(38) การคุ้มครองสุขภาพจากเหตุรำคาญ
	(39) มาตรการควบคุมเหตุรำคาญ
ดัชนีสุขภาพชุมชน	(1) ความชุกโรคอุจจาระร่วง
	(2) ความชุกโรคอาหารเป็นพิษ
	(3) ความชุกโรคระบบทางเดินหายใจ
	(4) ความชุกโรคหอบหืด
	(5) ความชุกโรคไขข้ออักเสบ

ดัชนี/องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
	(6) ความชุกโรคมลาเรีย
	(7) การติดเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า
	(8) ความชุกโรคฉี่หนู
	(9) ความชุกโรคหนองพยาธิ
	(10) ความชุกโรคมะเร็ง
	(11) ความชุกการประสบอุบัติเหตุ
	(12) ความชุกความพิการแต่กำเนิด
	(13) ความยืนยาวของชีวิต

หมายเหตุ * หมายถึง ตัวชี้วัดทางเลือก

ตัวชี้วัด นิยาม การวัด และเกณฑ์

1. ตัวชี้วัดดัชนีด้านเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน

1.1 ความหนาแน่นประชากร

นิยาม	ความหนาแน่นประชากร หมายถึง จำนวนประชากรทั้งหมดที่มีการบันทึกไว้ในทะเบียนราษฎรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1 ตร.กม.
การวัด	ความหนาแน่นประชากร (คน/ตร.กม.) = $\frac{\text{จำนวนประชากรทั้งหมดในปีที่ศึกษา (คน)}}{\text{ขนาดพื้นที่ของชุมชน (ตารางกิโลเมตร)}}$
หน่วยการวัด	คนต่อตารางกิโลเมตร
ข้อมูลที่ต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนประชากรทั้งหมดในปีที่ศึกษา (คน) - ขนาดพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ตารางกิโลเมตร)
แหล่งข้อมูล	<ul style="list-style-type: none"> - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

1.2 การเพิ่มประชากร

นิยาม	การเพิ่มประชากร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของประชากรในท้องถิ่นต่อหน่วยของเวลา
การวัด	$\text{อัตราการเพิ่มประชากร} = 100 \times \frac{\left[\frac{P_{t1} - P_{t0}}{P_{t0}} \right]}{n}$ <p>เมื่อ</p> <p>P_{t1} = จำนวนประชากรในปีปัจจุบัน</p> <p>P_{t0} = จำนวนประชากรในปีที่ผ่านมา</p> <p>n = จำนวนปี</p>
หน่วยการวัด	ร้อยละต่อปี
ข้อมูลที่ต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนประชากรในปีปัจจุบัน - จำนวนประชากรในปีที่ผ่านมา
แหล่งข้อมูล	<ul style="list-style-type: none"> - ฐานข้อมูลประชากรจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

1.3 ภาวะพึ่งพิงรวม

นิยาม	ภาวะพึ่งพิงรวม หมายถึง จำนวนประชากรวัยเด็กและประชากรผู้สูงอายุ รวมกันต่อจำนวนประชากรวัยแรงงาน 100 คน
การวัด	$\text{อัตราส่วนพึ่งพิงรวม} = \frac{P_c + P_e}{P_w} * 100$ <p>เมื่อ</p> <p>P_c = จำนวนประชากรวัยเด็ก (อายุต่ำกว่า 15 ปี)</p> <p>P_e = จำนวนประชากรวัยสูงอายุ (อายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป)</p> <p>P_w = จำนวนประชากรแรงงาน (อายุระหว่าง 15-59 ปี)</p>
หน่วยการวัด	อัตราส่วนวัยเด็กและผู้สูงอายุต่อวัยแรงงาน 100 คน
ข้อมูลที่ต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนประชากรวัยเด็ก (อายุระหว่าง 0-14 ปี) - จำนวนประชากรวัยสูงอายุ (อายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป) - จำนวนประชากรวัยแรงงาน (อายุระหว่าง 15-59 ปี)
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

1.4 การส่งเสริมสุขภาพของกลุ่มเสี่ยง

<p>นิยาม</p>	<p>การส่งเสริมสุขภาพของกลุ่มเสี่ยง หมายถึง การกระทำที่มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคล ได้แก่ เด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยติดเตียง ให้มีสุขภาพะทางกาย จิต ปัญญาและ สังคม โดยสนับสนุนพฤติกรรมบุคคลและการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี โดยการกระทำนั้นๆ ให้รวมถึงกิจกรรมต่างๆ ต่อไปนี้</p> <p>(1) การสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อการมีสุขภาพดี (Healthy public policy) เป็นการกำหนดมาตรการต่างๆ เช่น มาตรการทางด้านกฎหมาย การคลัง ภาษี และการบริหารในองค์กรต่างๆ เพื่อนำไปสู่การมีสุขภาพ รายได้ และความเสมอภาคและบริการต่างๆ ที่ปลอดภัย ตัวอย่างนโยบายสาธารณสุขเพื่อสุขภาพที่ดีของประเทศไทย เช่น การห้ามสูบบุหรี่ในยานพาหนะโดยสาธารณะ การควบคุมอาหารและยา มาตรการการเก็บภาษีบุหรี่เพื่อนำรายได้มาสร้างเสริมสุขภาพ เป็นต้น</p> <p>(2) การสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ (Supportive environment) คือการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทั้งกายภาพ ชีวภาพ สังคมให้เหมาะสมต่อการดำรงชีวิต เช่น การมีสุขภาพีบาลสิ่งแวดล้อมที่ดี มีอากาศ และน้ำสะอาดปราศจากมลพิษ เป็นต้น</p> <p>(3) การเสริมสร้างกิจกรรมชุมชนให้เข้มแข็ง (Strengthen community action) คือการสนับสนุนให้ชุมชนพึ่งตนเอง โดยชุมชนเป็นผู้ตัดสินใจและจัดการทรัพยากรต่างๆ ภายในชุมชน ให้ชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องสุขภาพ และงบประมาณสนับสนุน เป็นการเพิ่มพลังอำนาจให้กับชุมชน (Community empowerment) เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตัวอย่างกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพในประเทศไทย เช่น ชมรมผู้สูงอายุในชุมชน ชมรมกีฬาในชุมชน เป็นต้น</p> <p>(4) การพัฒนาทักษะส่วนบุคคล (Develop personal skill) การส่งเสริม สนับสนุน ทักษะ ความสามารถของบุคคลนั้นๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการดูแลสุขภาพของตนเองและสิ่งแวดล้อมได้มากขึ้น เช่น การออกกำลังกายสม่ำเสมอ รับประทานอาหารที่ถูกต้อง หลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยง มีทักษะในการอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่น รู้จักรักษาสิ่งแวดล้อมให้เกื้อกูลต่อสุขภาพ มีการพัฒนาทางจิตวิญญาณ มีการเรียนรู้ที่ดี ตลอดจนรู้จักแสวงหา และใช้ข้อมูลทางสุขภาพให้เป็นประโยชน์ รวมทั้งเฝ้าดูและระวังสุขภาพของตนเอง สมาชิกในครอบครัว และชุมชน</p>
--------------	---

	(5) การปรับเปลี่ยนระบบบริการสุขภาพ (Reoriented health service) โดย มุ่งเน้นให้การให้บริการเชิงรุกที่เป็นการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม โดยให้ ประชาชน ชุมชนและองค์กรต่างๆ มีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพและพึ่งพาตนเอง โดยการดูแลสุขภาพจะต้องเริ่มที่บ้าน ที่โรงเรียน ที่ทำงาน และในชุมชน รวมทั้งใช้ การดูแลสุขภาพแบบพหุลักษณะ โดยการรวบรวมการดูแลทั้งการแพทย์แบบตะวันตก การแพทย์พื้นบ้าน และภูมิปัญญาไทยที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์กับประชาชนอย่าง ยั่งยืน
การวัด	นับจำนวนกิจกรรมการดูแล ส่งเสริมสุขภาพเด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยติด เติงที่จัดขึ้นในชุมชนในรอบ 1 ปี
หน่วยการวัด	กิจกรรมต่อปี
แหล่งข้อมูล	กรมอุตุนิยมวิทยา
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

2. ตัวชี้วัดดัชนีด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชน

2.1 องค์ประกอบด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ

2.1.1 การเกิดภัยพิบัติ

นิยาม	การเกิดภัยพิบัติ หมายถึง ชุมชนมีปรากฏการณ์สาธารณภัย ได้แก่ อัคคีภัย วัตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง ภาวะฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง ภัยจากลูกเห็บ ภัยอันเกิดจากไฟฟ้า ภัยที่เกิดจากโรคหรือการระบาดของแมลงหรือศัตรูพืชทุกชนิด อากาศหนาวจัดผิดปกติ ภัยสงคราม และภัยอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ก่อการร้าย กองกำลังจากนอกประเทศ ตลอดจนภัยอื่นๆ ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ หรือมีบุคคลหรือสัตว์ทำให้เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน
การวัด	นับจำนวนครั้งการเกิดภัยพิบัติในรอบปี
หน่วยการวัด	ครั้ง/ปี
ข้อมูลที่ต้องการ	ประกาศพื้นที่ประสบภัยพิบัติโดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

2.1.2 ภัยร้อน

<p>นิยาม</p>	<p>ภัยร้อน หมายถึง ความร้อนที่มีค่า ดัชนีความร้อน ตั้งแต่ 41 องศาเซลเซียสขึ้นไป ซึ่งเป็นอุณหภูมิที่คนเรารู้สึก เมื่อสัมผัสผิสร้อนนั้นอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลให้เกิดอาการปวดแสบปวดร้อน อ่อนเพลียหรือเหนื่อยล้า และอาการลมแดด ซึ่งดัชนีความร้อนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้</p> <table border="1" data-bbox="488 653 1393 1493"> <thead> <tr> <th>ดัชนีความร้อน (องศาเซลเซียส)</th> <th>ระดับ</th> <th>ผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิต</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>27-32</td> <td>เตือนระวัง</td> <td>เกิดความเมื่อยล้าเมื่อสัมผัสอากาศร้อน เป็นระยะเวลานานขึ้นและการทำกิจกรรมที่ต่อเนื่องอาจทำให้เกิดอาการปวดแสบปวดร้อน</td> </tr> <tr> <td>32-41</td> <td>เตือนระวัง รุนแรง</td> <td>เกิดอาการปวดแสบปวดร้อนและความอ่อนเพลียหรือเหนื่อยล้า การทำกิจกรรมที่ต่อเนื่องอาจเกิดอาการลมแดด (heat stroke)</td> </tr> <tr> <td>41-54</td> <td>อันตราย</td> <td>เกิดอาการปวดแสบปวดร้อน และอ่อนเพลียหรือเหนื่อยล้า เหมือนกับโรคลมแดด เมื่อทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง</td> </tr> <tr> <td>มากกว่า 54</td> <td>อันตราย รุนแรง</td> <td>เกิดโรคลมแดด</td> </tr> </tbody> </table>	ดัชนีความร้อน (องศาเซลเซียส)	ระดับ	ผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิต	27-32	เตือนระวัง	เกิดความเมื่อยล้าเมื่อสัมผัสอากาศร้อน เป็นระยะเวลานานขึ้นและการทำกิจกรรมที่ต่อเนื่องอาจทำให้เกิดอาการปวดแสบปวดร้อน	32-41	เตือนระวัง รุนแรง	เกิดอาการปวดแสบปวดร้อนและความอ่อนเพลียหรือเหนื่อยล้า การทำกิจกรรมที่ต่อเนื่องอาจเกิดอาการลมแดด (heat stroke)	41-54	อันตราย	เกิดอาการปวดแสบปวดร้อน และอ่อนเพลียหรือเหนื่อยล้า เหมือนกับโรคลมแดด เมื่อทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	มากกว่า 54	อันตราย รุนแรง	เกิดโรคลมแดด
ดัชนีความร้อน (องศาเซลเซียส)	ระดับ	ผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิต														
27-32	เตือนระวัง	เกิดความเมื่อยล้าเมื่อสัมผัสอากาศร้อน เป็นระยะเวลานานขึ้นและการทำกิจกรรมที่ต่อเนื่องอาจทำให้เกิดอาการปวดแสบปวดร้อน														
32-41	เตือนระวัง รุนแรง	เกิดอาการปวดแสบปวดร้อนและความอ่อนเพลียหรือเหนื่อยล้า การทำกิจกรรมที่ต่อเนื่องอาจเกิดอาการลมแดด (heat stroke)														
41-54	อันตราย	เกิดอาการปวดแสบปวดร้อน และอ่อนเพลียหรือเหนื่อยล้า เหมือนกับโรคลมแดด เมื่อทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง														
มากกว่า 54	อันตราย รุนแรง	เกิดโรคลมแดด														
การวัด	จำนวนวันในรอบ 1 ปี ที่มีค่าดัชนีความร้อนตั้งแต่ 41 องศาเซลเซียสขึ้นไป															
หน่วยการวัด	วัน/ปี															
ข้อมูลที่ต้องการ	จำนวนวันที่มีค่าดัชนีความร้อนตั้งแต่ 41 องศาเซลเซียสขึ้นไป															
แหล่งข้อมูล	กรมอุตุนิยมวิทยา															
ระดับการวัด	ตัวชี้วัดทางเลือกสำหรับชุมชนชนบท ชุมชนเมือง															

2.1.3 การประสภภัยพิบัติ

นิยาม	การประสภภัยพิบัติ หมายถึง ความเดือดร้อน หรือความเสียหายต่อชีวิต และทรัพย์สินอันเนื่องมาจากเหตุการณ์อันได้แก่ อัคคีภัย วัตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง ภาวะฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง ภัยจากลูกเห็บ ภัยอันเกิดจากไฟฟ้า ภัยที่เกิดจากโรคหรือการระบาดของแมลงหรือศัตรูพืชทุกชนิด อากาศหนาวจัดผิดปกติ ภัยสงคราม และภัยอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ก่อการร้าย กองกำลังจากนอกประเทศ ตลอดจนภัยอื่นๆ ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ หรือมีบุคคลหรือสัตว์ทำให้เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน
การวัด	สัดส่วนของครัวเรือนที่ประสภภัยพิบัติ = $A/B*100$
หน่วยการวัด	ร้อยละ
ข้อมูลที่ต้องการ	- จำนวนครัวเรือนประสภภัยพิบัติ (A) - จำนวนครัวเรือนทั้งหมด (B)
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

2.1.4 มาตรการจัดการภัยพิบัติ

<p>นิยาม</p>	<p>มาตรการจัดการภัยพิบัติ หมายถึง การกระทำเพื่อแสดงถึงการป้องกัน และการเตรียมความพร้อมเพื่อลดผลกระทบก่อนเกิดภัย การบริหารจัดการในสภาวะฉุกเฉิน ขณะเกิดภัย และการฟื้นฟูบูรณะพื้นที่และเยียวยาประชาชนให้กลับสู่สภาพปกติ เมื่อสถานการณ์ภัยพิบัติได้ยุติลง ดังนี้</p> <p>1) ระยะเวลาก่อนเกิดภัย ระยะเวลาก่อนเกิดภัยเนื่องเป็นช่วงเวลาที่ช่วยบรรเทาสถานการณ์ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ให้ลดระดับความรุนแรงลง โดยมุ่งเน้นในด้านการ ป้องกัน และการเตรียมความพร้อม เพื่อลดผลกระทบโดยทำการประเมินความเสี่ยง และความอ่อนแอของสภาพพื้นที่เพื่อเตรียมการเฝ้าระวังและแนวทางการจัดการ ได้อย่างเหมาะสมเท่าทันต่อสถานการณ์ และจัดทำฐานข้อมูลด้านทรัพยากรเพื่อ สนับสนุนการจัดการ</p> <p>2) ระยะเวลาเกิดภัย การบริหารจัดการในสภาวะฉุกเฉินเป็นขั้นตอนของการบรรเทาภัย พิบัติที่เกิดขึ้นเพื่อลดระดับความรุนแรงลงจนเข้าสู่สภาวะปกติ ได้แก่ การแจ้งเตือน ภัยการจัดตั้งศูนย์อำนวยการ การประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสารใน สภาวะฉุกเฉิน การประกาศพื้นที่ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน การค้นหาและการกัก ภัย การอพยพ การรักษาพยาบาลฉุกเฉิน การรักษาความสงบเรียบร้อย การพิสูจน์ เอกกษณ์บุคคล การประเมินความเสียหายและความต้องการเบื้องต้น การรายงาน ข้อมูลข่าวสารให้กับบุคคลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ</p> <p>3) ระยะเวลาหลังเกิดภัย การจัดการหลังเกิดภัยเป็นการดำเนินการเมื่อสถานการณ์ ภัยพิบัติได้ยุติลง โดยการฟื้นฟูบูรณะพื้นที่และเยียวยาประชาชนให้กลับสู่สภาพปกติ</p>						
<p>การวัด</p>	<p>ตรวจสอบเอกสาร คู่มือ และกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภัยพิบัติที่ ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ดังนี้</p> <table border="1" data-bbox="488 1541 1393 1818"> <thead> <tr> <th data-bbox="488 1541 1252 1598">มาตรการ</th> <th data-bbox="1252 1541 1393 1598">คะแนน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="488 1598 1252 1713">มีการประเมินความเสี่ยงและความอ่อนแอของสภาพพื้นที่เสี่ยงต่อ ภัยพิบัติ</td> <td data-bbox="1252 1598 1393 1713">10</td> </tr> <tr> <td data-bbox="488 1713 1252 1818">มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสำหรับรองรับภาวะฉุกเฉินและภัย พิบัติ</td> <td data-bbox="1252 1713 1393 1818">10</td> </tr> </tbody> </table>	มาตรการ	คะแนน	มีการ ประเมินความเสี่ยงและความอ่อนแอของสภาพพื้นที่ เสี่ยงต่อ ภัยพิบัติ	10	มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสำหรับรองรับภาวะฉุกเฉินและภัย พิบัติ	10
มาตรการ	คะแนน						
มีการ ประเมินความเสี่ยงและความอ่อนแอของสภาพพื้นที่ เสี่ยงต่อ ภัยพิบัติ	10						
มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสำหรับรองรับภาวะฉุกเฉินและภัย พิบัติ	10						

	มีแผนปฏิบัติรองรับภาวะฉุกเฉินและภัยพิบัติในทุกประเภทภัย (All Hazard Plan)	10
	มีการฝึกซ้อมแผนในภาวะฉุกเฉินหรือภัยพิบัติ	10
	มีการจัดทำฐานข้อมูลด้านทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือสำหรับรองรับภาวะฉุกเฉินและภัยพิบัติอย่างเพียงพอ	10
	มีนวัตกรรมกระบวนการ หรือสิ่งประดิษฐ์ที่นำมาใช้ในการจัดการควบคุม ป้องกันแก้ไขปัญหาภัยพิบัติที่เป็นที่ยอมรับและนำมาใช้อย่างยั่งยืน	10
หน่วยการวัด	คะแนน	
ข้อมูลที่ต้องการ	เอกสาร คู่มือการจัดการภัยพิบัติของชุมชน	
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง	

2.2 องค์ประกอบด้านน้ำสะอาดเพื่อการบริโภคบริโภค

2.2.1 แหล่งน้ำสำหรับการบริโภคที่มีคุณภาพ

นิยาม	แหล่งน้ำสำหรับการบริโภคที่มีคุณภาพ หมายถึง น้ำที่ใช้เพื่อการบริโภค ได้แก่ น้ำประปา น้ำบาดาล และตู้จำหน่ายหยอดเหรียญที่ต้องมีความปลอดภัยจากสารปนเปื้อนต่างๆ ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพโดยคุณภาพน้ำดื่มต้องสอดคล้องกับมาตรฐานกรมอนามัย
การวัด	สัดส่วนคุณภาพน้ำสำหรับการบริโภค = $(D+E+F)/(A+B+C)*100$
หน่วยการวัด	ร้อยละ
ข้อมูลที่ต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนแหล่งผลิตน้ำประปาทั้งหมด (A) - จำนวนแหล่งน้ำบาดาลสาธารณะทั้งหมด (B) - จำนวนตู้จำหน่ายหยอดเหรียญทั้งหมด € - จำนวนแหล่งผลิตน้ำประปาทั้งหมดที่ได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำบริโภคของกรมอนามัย(D) - จำนวนแหล่งน้ำบาดาลสาธารณะทั้งหมดที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำบริโภคของกรมอนามัย€ - จำนวนตู้จำหน่ายหยอดเหรียญทั้งหมดที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำบริโภคของกรมอนามัย(F)
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท เมือง

2.2.2 การเข้าถึงน้ำประปาที่มีคุณภาพ

นิยาม	การเข้าถึงน้ำประปาที่มีคุณภาพ หมายถึง ชุมชนมีการผลิตน้ำประปาที่มีคุณภาพได้ตามเกณฑ์มาตรฐานกรมอนามัย และมีการต่อท่อน้ำประปาไปใช้ในครัวเรือนอย่างเพียงพอต่อเนื่องตลอด 24 ชั่วโมง
การวัด	สัดส่วนครัวเรือนเข้าถึงน้ำประปาที่มีคุณภาพ = $A/B*100$
หน่วยการวัด	ร้อยละ
ข้อมูลที่ต้องการ	- จำนวนครัวเรือนที่ต่อท่อน้ำประปาที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมอนามัยไปใช้ในครัวเรือน (A) - จำนวนครัวเรือนทั้งหมด (B)
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท เมือง

2.2.3 ความเพียงพอของน้ำสะอาดสำหรับการบริโภค

นิยาม	ความเพียงพอของน้ำสะอาดสำหรับการบริโภค หมายถึง ประชาชนมีน้ำสะอาดที่มีคุณภาพตามมาตรฐานกรมอนามัยสำหรับการดื่มและบริโภคอย่างน้อยคนละ 5 ลิตรต่อวันตลอดทั้งปี
การวัด	สัดส่วนของครัวเรือนที่มีน้ำฝน น้ำประปา และน้ำบาดาล ที่ผ่านการตรวจสอบแล้วว่าใช้ดื่มได้ตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำบริโภคของกรมอนามัย
วิธีการคำนวณ	ร้อยละครัวเรือนที่มีน้ำสะอาดสำหรับการบริโภคเพียงพอตลอดทั้งปี = $A/B*100$
ข้อมูลที่ต้องการ	- จำนวนครัวเรือนที่มีน้ำสะอาดสำหรับการบริโภคเพียงพอตลอดทั้งปี (A) - จำนวนครัวเรือนทั้งหมด (B)
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท เมือง

2.2.4 มาตรการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค

นิยาม	มาตรการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค หมายถึง การกระทำเพื่อเป็นการดูแลตรวจสอบ ควบคุมน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคในชุมชนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานกรมอนามัย
การวัด	ผลรวมคะแนนจากเกณฑ์ที่กำหนดให้ ดังนี้ <u>ความถี่ในการตรวจสอบคุณภาพแหล่งน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค</u> ☐ ไม่มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำอุปโภคบริโภค (0 คะแนน) ☐ มีการตรวจสอบเดือนละ 1 ครั้ง (5 คะแนน) ☐ มีการตรวจสอบสัปดาห์ละ 1 ครั้ง (10 คะแนน) <u>การควบคุมการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพพระราชบัญญัติการสาธารณสุขพ.ศ. 2535 : ตู้น้ำหยอดเหรียญ</u> ☐ ไม่มีการควบคุม (0 คะแนน) ☐ มีการออกใบอนุญาต (10 คะแนน)
หน่วยการวัด	คะแนน
ข้อมูลที่ต้องการ	1. ความถี่ในการตรวจสอบคุณภาพแหล่งน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค 2. เทศบัญญัติเพื่อควบคุมการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพพระราชบัญญัติการสาธารณสุขพ.ศ. 2535 : ตู้น้ำหยอดเหรียญ
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท เมือง

2.3 องค์ประกอบด้านการสุขาภิบาลอาหาร

2.3.1 การจัดการสุขาภิบาลอาหารในสถานที่จำหน่ายและเสิร์ฟอาหารที่ได้มาตรฐาน

<p>นิยาม</p>	<p>มาตรฐานการจัดการสุขาภิบาลอาหารในสถานที่จำหน่ายและเสิร์ฟอาหาร</p> <p>หมายถึง สถานที่จำหน่ายอาหาร ได้แก่ ร้านอาหาร โรงอาหาร แผงลอยจำหน่ายอาหาร และสถานที่เสิร์ฟอาหาร ได้แก่ มินิมาร์ท ซูเปอร์มาร์เก็ต ซึ่งได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือรับรองการแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการดำเนินกิจการ และมีกิจการเป็นไปตามข้อกำหนดด้านสุขาภิบาลอาหารสำหรับร้านอาหาร โรงอาหาร สถานประกอบการประเภทมินิมาร์ท และการสุขาภิบาลอาหารสำหรับซูเปอร์มาร์เก็ต</p> <p>ร้านอาหาร หมายถึง อาคารที่จัดไว้เพื่อประกอบอาหาร หรือปรุงอาหารจนสำเร็จ และ จำหน่ายให้แก่ผู้ซื้อสามารถบริโภคได้ทันที ซึ่งครอบคลุมถึงภัตตาคาร สวนอาหาร ห้องอาหารในโรงแรม และศูนย์อาหาร</p> <p>โรงอาหาร หมายถึง สถานที่ปรุงประกอบอาหารและให้บริการกับสมาชิกในองค์กร เช่น หน่วยงาน โรงงาน บริษัท โรงเรียน สถาบันการศึกษาต่างๆ ซึ่งมีผู้บริโภคเป็นจำนวนมาก</p> <p>แผงลอยจำหน่ายอาหาร หมายถึง แคร่ แท่น โต๊ะ แผง รถเข็น หรือ พาหนะอื่นใดที่ขายอาหาร เครื่องดื่ม น้ำแข็งโดยตั้งประจำในที่หรือทางสาธารณะที่จัดไว้เพื่อประกอบอาหารหรือปรุงอาหารจนสำเร็จ และจำหน่ายให้แก่ผู้ซื้อสามารถบริโภคได้ทันที</p> <p>สถานที่เสิร์ฟอาหาร หมายถึง อาคาร สถานที่ หรือ บริเวณใดๆ ที่มีใช้ที่หรือทางสาธารณะ ที่จัดไว้ สำหรับเก็บอาหารอันมีสภาพเป็นของสดหรือของแห้งหรืออาหารในรูปลักษณะอื่นใด ซึ่งผู้ซื้อต้องนำไปประกอบ หรือปรุงเพื่อบริโภคในภายหลัง ได้แก่ ซูเปอร์มาร์เก็ต มินิมาร์ท</p>
--------------	--

	<p>ซูเปอร์มาร์เก็ต หมายถึง สถานที่เก็บ เตรียม และจำหน่ายสินค้าต่างๆ ทั้งสินค้าอุปโภคและบริโภค มีพื้นที่มาก มีการสะสมและจำหน่ายสินค้าในปริมาณมาก จำหน่ายสินค้าทั้งแบบขายส่งและขายปลีก มีการจัดวาง สินค้าแยกตามประเภท เช่น อาหาร เครื่องดื่ม วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องนอน ผู้บริโภคสามารถเลือก ซื้อสินค้าได้ หลากหลายชนิด โดยซูเปอร์มาร์เก็ตบางแห่งที่มีขนาดใหญ่ อาจมีการจัดแบ่งพื้นที่เพื่อการจำหน่าย สินค้าในลักษณะอื่น เช่น ร้านอาหาร ศูนย์อาหาร ร้านค้ารายย่อย</p> <p>ร้านมินิมาร์ท หมายถึง สถานที่เก็บ เตรียม และจำหน่ายสินค้าต่างๆ ทั้งสินค้าอุปโภคและบริโภค มีพื้นที่การสะสมและจำหน่ายสินค้าไม่มากนัก มีการสะสมและจำหน่ายสินค้าในปริมาณน้อย เป็นการจำหน่ายสินค้าในลักษณะการขายปลีก มักเป็นสินค้าจำเป็นที่ต้องการในปริมาณน้อย สะดวกซื้อ มีการจัดวางสินค้าแยกตามประเภท เช่น อาหารพร้อมบริโภค เครื่องดื่ม กระจาดชำระ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น</p> <p>การขออนุญาต หมายถึง กิจการที่ผู้ดำเนินการจะต้องขออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนดำเนินงาน หากยังไม่ได้รับอนุญาตยังไม่สามารถดำเนินการได้ ซึ่งได้แก่ ร้านอาหารพื้นที่เกิน 200 ตารางเมตร แผงลอยจำหน่ายอาหารในทางสาธารณะ</p> <p>การแจ้ง หมายถึง กิจการที่ผู้ดำเนินการจะต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเมื่อจะดำเนินกิจการ โดยไม่ต้องขออนุญาตก่อนดำเนินงาน เพียงแต่แจ้งก็สามารถดำเนินกิจการได้ทันที ซึ่งได้แก่ ร้านอาหารพื้นที่ไม่เกิน 200 ตารางเมตร</p>
การวัด	<p>สัดส่วนของสถานที่จำหน่ายและสะสมอาหารได้รับอนุญาตหรือรับรองการแจ้งการประกอบกิจการถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด และผ่านเกณฑ์มาตรฐานด้านสุขาภิบาลอาหาร</p> <p>มาตรฐานการจัดการสุขาภิบาลอาหารในสถานที่จำหน่ายและสะสมอาหาร = $A/B*100$</p>

หน่วยการวัด	ร้อยละ
ข้อมูลที่ต้องการ	<p>- จำนวนสถานที่จำหน่ายและสะสมอาหารที่ได้รับอนุญาตหรือรับรองการแจ้ง และผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กรมอนามัยกำหนด (A)</p> <p>(1) ร้านอาหาร ..... แห่ง</p> <p>(2) โรงอาหาร ..... แห่ง</p> <p>(3) แผงลอยจำหน่ายอาหาร.....ร้าน</p> <p>(4) สถานที่สะสมอาหาร (มินิมาร์ท/ ซูเปอร์มาร์เก็ต) ..... แห่ง</p> <p>- จำนวนสถานที่จำหน่ายและสะสมอาหารทั้งหมด (B)</p> <p>(1) ร้านอาหาร ..... แห่ง</p> <p>(2) โรงอาหาร ..... แห่ง</p> <p>(3) แผงลอยจำหน่ายอาหาร.....ร้าน</p> <p>(4) สถานที่สะสมอาหาร (มินิมาร์ท/ ซูเปอร์มาร์เก็ต) ..... แห่ง</p>
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

2.3.2 มาตรฐานการจัดการสุขาภิบาลอาหารในตลาด

นิยาม	<p>มาตรฐานการจัดการสุขาภิบาลอาหารในตลาด หมายถึง ตลาดประเภทที่ 1 (ตลาดสด) และตลาดประเภทที่ 2 (ตลาดนัด) มีการขออนุญาตประกอบกิจการถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด และผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กรมอนามัยกำหนด</p> <p>การขออนุญาต หมายถึง ผู้ดำเนินการจะต้องขออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนดำเนินงาน หากยังไม่ได้รับอนุญาตยังไม่สามารถดำเนินการได้</p>
การวัด	<p>สัดส่วนของตลาดที่รับอนุญาตการประกอบกิจการถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด และผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กรมอนามัยกำหนด</p> <p>มาตรฐานการจัดการสุขาภิบาลอาหารในตลาด = $A/B \times 100$</p>
หน่วยการวัด	ร้อยละ
ข้อมูลที่ต้องการ	<p>- จำนวนตลาดที่ได้รับอนุญาตผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กรมอนามัยกำหนด (A)</p> <p>(1) ตลาดประเภทที่ 1 (ตลาดสด) ..... แห่ง</p> <p>(2) ตลาดประเภทที่ 2 (ตลาดนัด) ..... แห่ง</p> <p>- จำนวนตลาดทั้งหมดในพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (B)</p> <p>(1) ตลาดประเภทที่ 1 (ตลาดสด) ..... แห่ง</p> <p>(2) ตลาดประเภทที่ 2 (ตลาดนัด) ..... แห่ง</p>
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

2.3.3 อาหารสะอาดและความปลอดภัย

นิยาม	อาหารสะอาดและความปลอดภัย หมายถึง ผู้สัมผัสอาหาร อุปกรณ์และภาชนะในการประกอบอาหาร และอาหารปราศจากการปนเปื้อนโคลีฟอร์มแบคทีเรีย สารเคมีในอาหาร 5 ชนิด ได้แก่ สารฟอร์มาลิน สารกันรา สารบอแรกซ์ สาร ฟอกขาว และยาฆ่าแมลง
การวัด	สัดส่วนของอาหารปราศจากการปนเปื้อนโคลีฟอร์มแบคทีเรียและสารเคมี= $A/B*100$
หน่วยการวัด	ร้อยละ
ข้อมูลที่ต้องการ	- จำนวนตัวอย่างผู้สัมผัสอาหาร อุปกรณ์และภาชนะในการประกอบอาหาร และอาหารที่ปราศจากการปนเปื้อนโคลีฟอร์มแบคทีเรีย สารเคมีในอาหาร 5 ชนิด (A) - จำนวนตัวอย่างผู้สัมผัสอาหาร อุปกรณ์และภาชนะในการประกอบอาหาร และอาหารที่สำรวจทั้งหมด (B)
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

2.3.4 มาตรการเฝ้าระวังคุณภาพอาหาร

นิยาม	มาตรการเฝ้าระวังคุณภาพอาหาร หมายถึง การออกระเบียบ หรือ ข้อบังคับ หรือ เทศบัญญัติเพื่อควบคุมการประกอบกิจการสถานที่จำหน่ายสะสมอาหาร แผงลอยจำหน่ายอาหาร และตลาด และมีการดำเนินกิจกรรมเพื่อเฝ้าระวังคุณภาพอาหาร เช่น การออกใบอนุญาต รับรองการแจ้ง การสุ่มตรวจวิเคราะห์คุณภาพอาหาร	
การวัด	กำหนดเกณฑ์ในการวัดดังนี้	
	มาตรการ	คะแนน
	ออกข้อกำหนด ระเบียบ เทศบัญญัติในการประกอบกิจการสถานที่จำหน่ายสะสมอาหาร แผงลอยจำหน่ายอาหาร และตลาด	10
	มีการออกใบอนุญาตและรับรองการแจ้งสถานที่จำหน่ายสะสมอาหาร แผงลอยจำหน่ายอาหาร และตลาด	10
	ตรวจสอบการปนเปื้อนแบคทีเรียและสารเคมีในสัมผัสอาหาร อุปกรณ์และภาชนะ และอาหาร	
	- ไม่มีการตรวจสอบ	0
	- ตรวจสอบ 1 ครั้งต่อปี	2
	- ตรวจสอบ 2 ครั้งต่อปี	4
	- ตรวจสอบ 3-4 ครั้งปี	6
	- ตรวจสอบเดือนละครั้ง	8
- ตรวจสอบ 3 สัปดาห์ละครั้ง		
หน่วยการวัด	คะแนน	
ข้อมูลที่ต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารออกข้อกำหนด ระเบียบ เทศบัญญัติในการประกอบกิจการสถานที่จำหน่ายสะสมอาหาร แผงลอยจำหน่ายอาหาร และตลาด - ข้อมูลการออกใบอนุญาตและรับรองการแจ้งสถานที่จำหน่ายสะสมอาหาร แผงลอยจำหน่ายอาหาร และตลาด - กิจกรรมการตรวจสอบคุณภาพอาหาร 	
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง	

2.4 องค์ประกอบด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัย

2.4.1 ความสะอาดและปลอดภัยของที่อยู่อาศัย

<p>นิยาม</p>	<p>ความสะอาดและปลอดภัยของที่อยู่อาศัย หมายถึง ตัวบ้านและบริเวณบ้านมีลักษณะดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ตัวบ้านอยู่ในสภาพดี มั่นคง แข็งแรง 2) ภายในบ้านสะอาด เป็นระเบียบ จัดเป็น สัดส่วน และทำความสะอาดสม่ำเสมอ 3) มีการระบายอากาศดี มีแสงสว่างเพียงพอ 4) บริเวณโดยรอบบ้าน สะอาด ร่มรื่น และไม่มีน้ำท่วมขัง 5) กรณีมีการเลี้ยงสัตว์ พื้นที่เลี้ยงสัตว์ สะอาด แยกเป็นสัดส่วน และทำความสะอาดสม่ำเสมอ 6) ตัวเรือนส้วมและ สุขภัณฑ์ สะอาด อยู่ใน สภาพดี ใช้งานได้ 7) ฝักบัวในห้องน้ำ ห้องส้วม สะอาด เพียงพอ และไม่มี ลูกน้ำยุง ภาชนะเก็บกักน้ำ ชันตักน้ำ สะอาด อยู่ใน สภาพดี ใช้งานได้ 8) ห้องน้ำ ห้องส้วม มีการ ระบายอากาศดี และมี แสงสว่างเพียงพอ 9) ประตู ที่จับเปิด-ปิด ที่ล็อคด้านใน กลอนประตู อยู่ในสภาพดี ใช้งานได้ 10) สภาพท่อระบายสิ่งปฏิกูล ถึงเก็บกัก ไม่รั่วแตกหรือชำรุด 11) บริเวณที่ตั้งห้องน้ำ ห้อง ส้วม ต้องไม่อยู่ที่ลับตา/เปลี่ยว 12) ห้องนอนสะอาด เป็น ระเบียบ ทำความสะอาดอย่าง สม่ำเสมอ 13) ห้องนอนมีมุ้งลวด หรือมีมุ้ง ที่มีจำนวนเพียงพอกับผู้พัก อาศัย ป้องกัน ยุงและแมลงต่างๆ 14) ห้องครัวหรือบริเวณที่ เตรียมปรุง ประกอบอาหาร แยกเป็นสัดส่วน สะอาด มี การระบายอากาศดี จัดวาง อุปกรณ์ต่างๆ เป็นระเบียบ 15) การเตรียม ปรุง ประกอบอาหาร สูงจากพื้น อย่างน้อย 60 เซนติเมตร 16) อาหารสด เช่น เนื้อสัตว์ ผักสด ผลไม้ ล้างให้สะอาด ก่อนนำมาประกอบอาหาร
--------------	---

	<p>17) อาหารปรุงสุกแล้ว มี ภาชนะปกปิด หรือเก็บใน ตู้กับข้าวหรือตู้เย็น</p> <p>18) มีการใช้สารปรุงแต่ง อาหาร และอาหารกระป๋อง ที่ถูกต้อง ปลอดภัย</p> <p>19) ภาชนะอุปกรณ์ที่ใช้ใส่อาหาร ทำจากวัสดุที่ ปลอดภัย มีการล้าง และ จัดเก็บที่ถูกต้อง</p> <p>20) มีน้ำอุปโภค บริโภค ที่ สะอาด เพียงพอตลอดปี</p> <p>21) ภาชนะเก็บกักน้ำ สะอาด มีฝาปิด และทำ ความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>22) มีการคัดแยก และ รวบรวมมูลฝอย เพื่อรอการ เก็บ ขน หรือนำไป กำจัด ไม่มีมูลฝอยตกค้าง</p> <p>23) ภาชนะรองรับมูลฝอยมี ฝาปิดมิดชิด สะอาด และ เพียงพอต่อปริมาณ มูลฝอย</p> <p>24) มีการจัดการมูลเสียจาก ครั้วเรือน ก่อนปล่อยออกสู่ สิ่งแวดล้อม</p> <p>25) ไม่มีน้ำขังในภาชนะ ต่างๆ ที่อาจเป็นแหล่ง เพาะพันธุ์ยุง</p> <p>26) มีการควบคุมกำจัด หนู แมลงวัน แมลงสาบ</p> <p>27) สารเคมีที่เป็นอันตราย จัดเก็บให้มิดชิด แยกเป็น สัดส่วน และพันมือ เด็ก</p> <p>28) จัดเก็บ บำรุงรักษา และตรวจสอบความ ปลอดภัยของสายไฟ ปลั๊กไฟ และอุปกรณ์ไฟฟ้า ให้อยู่ในสภาพดี ปลอดภัย</p>
การวัด	<p>สัดส่วนครั้วเรือนในชุมชนที่มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ทั้ง 28 ข้อ</p> <p>ความสะอาดและปลอดภัยของที่อยู่อาศัย = $A/B \times 100$</p>
หน่วยการวัด	ร้อยละ
ข้อมูลที่ต้องการ	<p>- จำนวนครั้วเรือนในชุมชนที่มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ทั้ง 28 ข้อ (A)</p> <p>- จำนวนครั้วเรือนทั้งหมดในชุมชน (B)</p>
แหล่งข้อมูล	องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

2.4.2 ความครอบคลุมไฟฟ้าส่องสว่างในทางสาธารณะที่เป็นจุดเสี่ยง

นิยาม	ความครอบคลุมไฟฟ้าส่องสว่างในทางสาธารณะที่เป็นจุดเสี่ยง หมายถึง ทางสาธารณะที่เป็นถนนสายหลักของถิ่นซึ่งต่อเชื่อมกับทางหลวงแผ่นดิน ถนนในเขตชุมชนหนาแน่น ถนนที่ใช้ในการเดินทางเชื่อมต่อจุดสำคัญต่างๆ ที่มีลักษณะเป็นทางโค้ง ทางแยก วงเวียน จุดอับของถนนเสี่ยงต่อการเกิดอันตราย อุบัติเหตุ และความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงการเกิดอาชญากรรมต่างๆ มีการติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะสำหรับส่องสว่างอย่างเพียงพอและใช้งานได้ รวมถึงสัญญาไฟกระพริบ
การวัด	สัดส่วนจุดเสี่ยงในทางสาธารณะที่มีการติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างอย่างเพียงพอและใช้งานได้ ความครอบคลุมไฟฟ้าส่องสว่างในทางสาธารณะที่เป็นจุดเสี่ยง = $A/B \times 100$
หน่วยการวัด	ร้อยละ
ข้อมูลที่ต้องการ	- จุดเสี่ยงในทางสาธารณะที่มีการติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างอย่างเพียงพอและใช้งานได้(A) - จุดเสี่ยงทั้งหมดในทางสาธารณะ(B)
แหล่งข้อมูล	องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

2.4.3 พื้นที่สีเขียว

<p>นิยาม</p>	<p>พื้นที่สีเขียว หมายถึง พื้นที่กลางแจ้ง และกึ่งกลางแจ้งที่มีขอบเขตที่ดินทั้งหมดหรือบางส่วนปกคลุมด้วยพรรณพืชบนดินที่ซึมน้ำได้หรืออาจมีสิ่งก่อสร้างอยู่ด้วยทั้งในพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและนอกเขตเมือง อาจเป็นพื้นที่สาธารณะหรือเอกชนที่สาธารณชนสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ได้ ประกอบด้วยพื้นที่สีเขียวเพื่อนันทนาการและความงามทางภูมิทัศน์ พื้นที่จอดรถประโยชน์ เช่น พื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่สาธารณูปการ พื้นที่แนวกันชน พื้นที่สีเขียวในสถาบันต่างๆ พื้นที่ธรรมชาติและกึ่งธรรมชาติอันเป็นถิ่นที่อยู่ของสิ่งมีชีวิต ได้แก่ พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ รวมถึงพื้นที่ชายหาด พื้นที่ริมน้ำ พื้นที่ที่เป็นริ้วยาวตามแนวเส้นทางคมนาคมทางบก ทางน้ำ ซึ่งจำแนกเป็น 5 ลักษณะ ได้แก่ พื้นที่สีเขียวธรรมชาติ พื้นที่สีเขียวเพื่อบริการ พื้นที่สีเขียวเพื่อสิ่งแวดล้อม พื้นที่สีเขียวบริเวณเส้นทางสัญจร และพื้นที่สีเขียวเพื่อเศรษฐกิจชุมชน</p> <p>พื้นที่สีเขียวธรรมชาติ หมายถึง พื้นที่ที่มีอยู่ตามธรรมชาติดั้งเดิม เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศสูง เป็นแหล่งรวมของระบบนิเวศที่จำเป็นต้องอนุรักษ์ให้คงอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ตลอดไปโดยมีการจัดการที่เหมาะสม เช่น แม่น้ำ ลำธาร คลอง ทะเลสาบ พรุ ภูเขา และป่าไม้</p> <p>พื้นที่สีเขียวเพื่อบริการ หมายถึง พื้นที่สีเขียวที่ประชาชนสามารถเข้าไปใช้บริการเพื่อคุณภาพชีวิตของชุมชน ทั้งการพักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย และเสริมสร้างทัศนียภาพที่สวยงามให้กับเมือง</p> <p>พื้นที่สีเขียวเพื่อสิ่งแวดล้อม หมายถึง พื้นที่สีเขียวที่เสริมสร้างคุณค่าด้านสิ่งแวดล้อมให้แก่บริเวณและชุมชน เช่น ช่วยเพิ่มก๊าซออกซิเจนหรือลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ลดอุณหภูมิความร้อนในเขตเมืองกรองฝุ่นละออง และลดมลพิษ เป็นต้น แม้ประชาชนอาจไม่สามารถเข้าไปใช้บริการได้โดยตรงเหมือนพื้นที่สีเขียวเพื่อบริการ แต่มีคุณค่าด้านสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชน และเกิดประโยชน์ใช้สอยแก่ผู้เกี่ยวข้อง</p>
--------------	--

	<p>พื้นที่สีเขียวบริเวณเส้นทางสัญจร หมายถึง พื้นที่สีเขียวที่อยู่ในแนวเส้นทางสัญจรสาธารณะ บริเวณริมทางเดิน บริเวณเกาะกลางถนน บริเวณทางสัญจรทางบก ริมถนน ริมทางหลวง หรือริมทางรถไฟเป็นต้น และบริเวณเส้นทางสัญจรทางน้ำ เช่นริมแม่น้ำ และริมลำคลอง เป็นต้น มีบทบาททั้งการเสริมสร้างคุณค่าด้านสิ่งแวดล้อม และพักผ่อนหย่อนใจ</p> <p>พื้นที่สีเขียวเพื่อเศรษฐกิจชุมชน หมายถึง พื้นที่สีเขียวเพื่อสิ่งแวดล้อมที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ผู้เป็นเจ้าของ ได้แก่ พื้นที่เกษตร เช่น นาข้าว พืชไร่ เป็นต้น และพื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น เช่น สวนไม้ผลยืนต้น และสวนป่าเศรษฐกิจ เป็นต้น</p>
การวัด	อัตราส่วนพื้นที่สีเขียวต่อจำนวนประชากร= A/B
หน่วยการวัด	อัตราส่วน (ตารางเมตร/คน)
ข้อมูลที่ต้องการ	<p>- ขนาดพื้นที่สีเขียว (A)</p> <p>(1) ขนาดพื้นที่สีเขียวธรรมชาติ .....ตารางเมตร</p> <p>(2) ขนาดพื้นที่สีเขียวเพื่อบริการ.....ตารางเมตร</p> <p>(3) ขนาดพื้นที่สีเขียวเพื่อสิ่งแวดล้อม.....ตารางเมตร</p> <p>(4) ขนาดพื้นที่สีเขียวบริเวณเส้นทางสัญจร.....ตารางเมตร</p> <p>(5) ขนาดพื้นที่สีเขียวเพื่อเศรษฐกิจชุมชน.....ตารางเมตร</p> <p>- จำนวนประชากรทั้งหมด(B)</p>
แหล่งข้อมูล	องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง
เกณฑ์/มาตรฐาน	<p>(1) ชุมชนขนาดใหญ่ควรมีพื้นที่สีเขียว 10 ตารางเมตรต่อคน</p> <p>(2) ชุมชนขนาดกลางควรมีพื้นที่สีเขียว 16 ตารางเมตรต่อคน</p> <p>(3) ชุมชนขนาดเล็กควรมีพื้นที่สีเขียว 21 ตารางเมตรต่อคน</p>

2.4.4 พื้นที่สีเขียวเพื่อบริการ

นิยาม	พื้นที่สีเขียวเพื่อบริการ หมายถึง พื้นที่กลางแจ้ง และกึ่งกลางแจ้งที่มีขอบเขตที่ดินทั้งหมดหรือบางส่วนปกคลุมด้วยพรรณพืชบนดินที่ซึมน้ำได้หรืออาจมีสิ่งก่อสร้างอยู่ด้วย ทั้งในพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและนอกเขตเมือง อาจเป็นพื้นที่สาธารณะหรือเอกชน ที่ประชาชนสามารถเข้าไปใช้บริการเพื่อคุณภาพชีวิตของชุมชน ทั้งการพักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย และเสริมสร้างทัศนียภาพที่สวยงามให้กับเมือง
การวัด	อัตราส่วนพื้นที่สีเขียวเพื่อบริการต่อจำนวนประชากร = A/B
หน่วยการวัด	อัตราส่วน (ตารางเมตร/คน)
ข้อมูลที่ต้องการ	- ขนาดพื้นที่สีเขียวเพื่อบริการ (ตารางเมตร) (A) - จำนวนประชากรทั้งหมด(B)
แหล่งข้อมูล	องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง
เกณฑ์/มาตรฐาน	(1) ชุมชนขนาดใหญ่ควรมีพื้นที่สีเขียวเพื่อบริการ 5 ตารางเมตรต่อคน (2) ชุมชนขนาดกลางควรมีพื้นที่สีเขียวเพื่อบริการ 4 ตารางเมตรต่อคน (3) ชุมชนขนาดเล็กควรมีพื้นที่สีเขียวเพื่อบริการ 3 ตารางเมตรต่อคน

2.4.5 อารยสถาปัตยกรรมในพื้นที่สาธารณะ

นิยาม	อารยสถาปัตยกรรมในพื้นที่สาธารณะ หมายถึง สถานที่สาธารณะที่ประชาชนทุกคนในชุมชนสามารถเข้าถึงและใช้บริการได้ โดยสถานที่นั้นๆต้องอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ในการกำกับ ดูแล รักษา ควบคุม บริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น สวนสาธารณะ ตลาด สถานบริการสาธารณสุข สถานชานูบาล สำนักงานเทศบาล อาคาร หอประชุม ห้องสมุด เป็นต้น ซึ่งสถานที่นั้นมีการออกแบบ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บริการต่าง ๆ และผลิตภัณฑ์ให้สามารถรองรับคนทุกกลุ่มในสังคมได้อย่างสะดวก ปลอดภัย เป็นธรรม ทัวถึง และเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้สูงอายุ คนพิการหรือผู้ที่มีความสามารถในการใช้ชีวิตประจำวันแตกต่างจากบุคคลทั่วไปด้วยข้อจำกัดทางร่างกาย
การวัด	สัดส่วนพื้นที่สาธารณะออกแบบด้วยอารยสถาปัตยกรรม = $A/B*100$
หน่วยการวัด	ร้อยละ
ข้อมูลที่ต้องการ	- จำนวนสถานที่สาธารณะที่ดำเนินงานด้านอารยสถาปัตยกรรม(A) - จำนวนสถานที่สาธารณะทั้งหมด(B)
แหล่งข้อมูล	องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

2.4.6 มาตรการจัดการสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัย

นิยาม	มาตรการจัดการสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัย หมายถึง การปฏิบัติที่เป็นการวางแผน กำหนดโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้มีความสะอาด ปลอดภัย มีสิ่งแวดล้อมที่สร้างเสริมคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน	
การวัด	กำหนดเกณฑ์และคะแนนการวัดดังนี้	
	มาตรการ	คะแนน
	ไม่มีการกำหนดแผนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัย	0
	มีการกำหนดแผนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัย	1
	มีการกำหนดแผนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัย แต่ยังไม่ได้ลงมือปฏิบัติ	2
	มีการกำหนดแผนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัย และมีการดำเนินการตามแผน	3
หน่วยการวัด	คะแนน	
ข้อมูลที่ต้องการ	เอกสารการกำหนดแผนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัย โครงการ/กิจกรรมเพื่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัย	
แหล่งข้อมูล	องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น	
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง	

2.5 องค์ประกอบด้านการคมนาคม

2.5.1 การขนส่งสาธารณะ

นิยาม	การขนส่งสาธารณะ หมายถึง บริการคมนาคมขนส่งผู้โดยสารที่สามารถใช้ได้โดยสาธารณชน วิธีการขนส่งสาธารณะรวมถึงรถประจำทางสาธารณะ รถราง รถลาก และรถไฟ แล้วยังหมายรวมถึงระบบขนส่งมวลชนเช่นรถไฟฟ้าและรถไฟฟ้ใต้ดินและเรือข้ามฟาก สายการบิน รถทัวร์ และรถไฟระหว่างเมือง	
การวัด	วัดเป็นคะแนนจากเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้	
	เกณฑ์	คะแนน
	ไม่มีการขนส่งสาธารณะทั้งในพื้นที่และจากพื้นที่อื่น	0
	มีการขนส่งสาธารณะจากพื้นที่อื่นๆ ผ่านมายังชุมชน	5
มีการขนส่งสาธารณะที่พัฒนาขึ้นในชุมชน	10	
หน่วยการวัด	คะแนน	
ข้อมูลที่ต้องการ	ข้อมูลการขนส่งสาธารณะในชุมชน	
แหล่งข้อมูล	องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น	
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง	

2.5.2 การพัฒนาทางเดินเท้าและทางจักรยาน

<p>นิยาม</p>	<p>การพัฒนาทางเดินเท้าและทางจักรยาน หมายถึง การออกแบบและดำเนินการพัฒนาเส้นทางสัญจรสำหรับให้คนในชุมชนสามารถเดินทางด้วยเท้า หรือใช้จักรยาน เดินทางไปและกลับจากที่พักอาศัยไปยังส่วนต่างๆของเมืองได้ เช่น สวนสาธารณะ ตลาด ร้านค้า หรือแม้แต่ที่ทำงานได้สะดวก</p> <p>ทางเดินเท้า หมายถึง ทางเดินเท้าและทางในรูปแบบต่างๆ ทั้งที่อยู่ร่วมกับถนน อาจแยกออกจากถนนอย่างชัดเจน หรือที่ใช้ร่วมกันกับการสัญจรอื่นๆ เพื่อเป็นเส้นทางสัญจรที่เชื่อมโยงส่วนต่างๆของเมืองเข้าด้วยกันทำให้สามารถเข้าถึงส่วนต่างๆ ของเมืองได้ง่ายเช่นเดียวกับถนน คนในชุมชนสามารถเดินทางจากที่พักอาศัยไปยังส่วนต่างๆของเมืองได้ เช่น สวนสาธารณะ ตลาด ร้านค้า หรือแม้แต่ที่ทำงานได้สะดวก</p> <p>ทางจักรยาน หมายถึง ทางที่จักรยานสามารถไปและกลับได้ โดยไม่มีสิ่งกีดขวางเพื่อเชื่อมกับระบบขนส่งมวลชนอื่นๆ ได้รับการออกแบบพิถีพิถันเหมือนกับทางหลวง มีเลนให้สวนทางกันได้ป้องกันอุบัติเหตุ มีต้นไม้ปลูกคู่ขนานตลอดให้เกิดความร่มรื่น</p>								
<p>การวัด</p>	<p>วัดเป็นคะแนนจากเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้</p> <table border="1" data-bbox="521 1318 1393 1549"> <thead> <tr> <th data-bbox="521 1318 1240 1377">เกณฑ์</th> <th data-bbox="1240 1318 1393 1377">คะแนน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="521 1377 1240 1436">ไม่มีทางเดินเท้าและทางจักรยาน</td> <td data-bbox="1240 1377 1393 1436">0</td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 1436 1240 1495">มีทางเดินเท้า หรือ ทางจักรยานอย่างใดอย่างหนึ่ง</td> <td data-bbox="1240 1436 1393 1495">5</td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 1495 1240 1549">มีทางเดินเท้า และ ทางจักรยาน</td> <td data-bbox="1240 1495 1393 1549">10</td> </tr> </tbody> </table>	เกณฑ์	คะแนน	ไม่มีทางเดินเท้าและทางจักรยาน	0	มีทางเดินเท้า หรือ ทางจักรยานอย่างใดอย่างหนึ่ง	5	มีทางเดินเท้า และ ทางจักรยาน	10
เกณฑ์	คะแนน								
ไม่มีทางเดินเท้าและทางจักรยาน	0								
มีทางเดินเท้า หรือ ทางจักรยานอย่างใดอย่างหนึ่ง	5								
มีทางเดินเท้า และ ทางจักรยาน	10								
<p>หน่วยการวัด</p>	<p>คะแนน</p>								
<p>ข้อมูลที่ต้องการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลทางเดินเท้า - ข้อมูลทางจักรยาน 								
<p>แหล่งข้อมูล</p>	<p>องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น</p>								
<p>ระดับการวัด</p>	<p>ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง</p>								

2.6 องค์ประกอบด้านการจัดการมลพิษทางอากาศ

2.6.1 การก่อมลพิษทางอากาศในครัวเรือน

นิยาม	การก่อมลพิษทางอากาศในครัวเรือน หมายถึง การแพร่กระจายมลพิษทางอากาศจากกิจกรรมต่างๆ ในครัวเรือน อันเกิดจากการเผาไหม้เชื้อเพลิงจำพวกฟืน หรือน้ำมันก๊าด เพื่อเป็นแหล่งเชื้อเพลิงหลักในการให้ความร้อนและการทำอาหาร
การวัด	สัดส่วนครัวเรือนก่อมลพิษทางอากาศในครัวเรือน = $A/B*100$
หน่วยการวัด	ร้อยละ
ข้อมูลที่ต้องการ	- จำนวนครัวเรือนที่ใช้ฟืน หรือน้ำมันก๊าด เป็นแหล่งเชื้อเพลิงหลักในการให้ความร้อนและการทำอาหาร (A) - จำนวนครัวเรือนทั้งหมด (B)
แหล่งข้อมูล	องค์ประกอบโครงสร้างส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

2.6.2 การรับสัมพัศควันบุหรืในครัวเรือน

นิยาม	การรับสัมพัศควันบุหรืในครัวเรือน หมายถึง การรับสัมพัศควันบุหรืเนื่องจากสมาชิกในครัวเรือนมีพฤติกรรมกาสูบบุหรื
การวัด	สัดส่วนครัวเรือนที่มีสมาชิกมีพฤติกรรมกาสูบบุหรื= $A/B*100$
หน่วยการวัด	ร้อยละ
ข้อมูลที่ต้องการ	- จำนวนครัวเรือนที่มีผู้สูบบุหรื (A) - จำนวนครัวเรือนทั้งหมด (B)
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

2.6.3 คุณภาพอากาศในบรรยากาศเกินมาตรฐาน

<p>นิยาม</p>	<p>คุณภาพอากาศในบรรยากาศเกินมาตรฐาน หมายถึง อากาศมีสารมลพิษทางอากาศ 6 ชนิด ได้แก่ ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 10 ไมครอน (PM10) ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO2) ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO2) ก๊าซโอโซน (O3) และก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) มีความเข้มข้นเกินกว่ามาตรฐานกำหนด โดยวัดด้วยค่าดัชนีคุณภาพอากาศ (Air Quality Index : AQI) ที่มีค่าตั้งแต่ 51 ขึ้นไป</p> <table border="1" data-bbox="521 764 1146 1108"> <thead> <tr> <th>AQI</th> <th>ความหมาย</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0 - 25</td> <td>คุณภาพอากาศดีมาก</td> </tr> <tr> <td>26 - 50</td> <td>คุณภาพอากาศดี</td> </tr> <tr> <td>51 - 100</td> <td>ปานกลาง</td> </tr> <tr> <td>101 - 200</td> <td>เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ</td> </tr> <tr> <td>201 ขึ้นไป</td> <td>มีผลกระทบต่อสุขภาพ</td> </tr> </tbody> </table>	AQI	ความหมาย	0 - 25	คุณภาพอากาศดีมาก	26 - 50	คุณภาพอากาศดี	51 - 100	ปานกลาง	101 - 200	เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ	201 ขึ้นไป	มีผลกระทบต่อสุขภาพ
AQI	ความหมาย												
0 - 25	คุณภาพอากาศดีมาก												
26 - 50	คุณภาพอากาศดี												
51 - 100	ปานกลาง												
101 - 200	เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ												
201 ขึ้นไป	มีผลกระทบต่อสุขภาพ												
<p>การวัด</p>	<p>สัดส่วนคุณภาพอากาศในบรรยากาศเกินมาตรฐาน= $A/365*100$</p>												
<p>หน่วยการวัด</p>	<p>ร้อยละ</p>												
<p>ข้อมูลที่ต้องการ</p>	<p>จำนวนวันที่มีดัชนีคุณภาพอากาศตั้งแต่ 51 ขึ้นไปในรอบ 1 ปี</p>												
<p>แหล่งข้อมูล</p>	<p>กรมควบคุมมลพิษ</p>												
<p>ระดับการวัด</p>	<p>ชุมชนเมือง/พื้นที่ที่มีสถานีวัดคุณภาพอากาศ</p>												

2.6.4 มาตรการควบคุมมลพิษทางอากาศ

นิยาม	มาตรการควบคุมมลพิษทางอากาศ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่มีเป้าหมายเพื่อป้องกัน ควบคุม แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในชุมชน เช่น ส่งเสริมความรู้ การประชาสัมพันธ์ การสื่อสารความเสี่ยง การแจ้งเตือน การรณรงค์ การกำหนดข้อบังคับ ระเบียบ ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ	
การวัด	รวมคะแนนจากเกณฑ์ที่กำหนดให้ดังนี้	
	มาตรการ	คะแนน
	มีกิจกรรมส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศให้แก่ประชาชนผ่านทางช่องทางการสื่อสารต่างๆ	10
	มีกิจกรรมรณรงค์การห้ามเผากลางแจ้ง	10
	มีกิจกรรมแจ้งเตือน/สื่อสารความเสี่ยงเพื่อป้องกันมลพิษทางอากาศ	10
	มีการออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติเพื่อควบคุมมลพิษทางอากาศ	10
	มีการบังคับใช้ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติเพื่อควบคุมมลพิษทางอากาศ	10
	มีแนวปฏิบัติที่ดีในการควบคุมมลพิษทางอากาศจนและมีการเผยแพร่จนเป็นที่ยอมรับ	10
หน่วยการวัด	คะแนน	
ข้อมูลที่ต้องการ	การดำเนินกิจกรรมที่เป็นการประชาสัมพันธ์ แจ้งเตือน บังคับตามกฎหมายเพื่อป้องกันการเผากลางแจ้ง	
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง	

2.7 องค์ประกอบด้านการจัดการน้ำเสีย

2.7.1 ร้านอาหารมีการบำบัดน้ำเสียเบื้องต้น

นิยาม	ร้านอาหารที่มีการบำบัดน้ำเสียเบื้องต้น หมายถึง อาคารที่จัดไว้เพื่อประกอบอาหาร หรือปรุงอาหารจนสำเร็จ และ จำหน่ายให้แก่ผู้ซื้อสามารถบริโภคได้ทันที ซึ่งครอบคลุมถึงภัตตาคาร สวนอาหาร ห้องอาหารในโรงแรม และศูนย์อาหาร มีการบำบัดน้ำเสีย ซึ่งอย่างน้อยมีการติดตั้งบ่อดักไขมันก่อนปล่อยทิ้งลงท่อหรือทางระบายน้ำ
การวัด	สัดส่วนของร้านอาหารระบบบำบัดน้ำเสียเบื้องต้น = $A/B * 100$
หน่วยการวัด	ร้อยละ
ข้อมูลที่ต้องการ	- จำนวนร้านอาหารที่มีการบำบัดน้ำเสียเบื้องต้น (A) - จำนวนร้านอาหารทั้งหมด (B)
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

2.7.2 ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

นิยาม	ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน หมายถึง ระบบบำบัดน้ำเสียชนิดที่มีการก่อสร้างเพื่อรวบรวมน้ำเสียจากกิจกรรมทุกประเภทในชุมชนมาบำบัด ณ จุดใดจุดหนึ่งในชุมชน โดยการรวบรวมอาจใช้ระบบที่รวบรวมแบบรวม หรือระบบที่รวบรวมแบบแยกก็ได้ และระบบบำบัดน้ำเสียนั้นอาจใช้ระบบบำบัดน้ำเสียแบบไร้อากาศและใช้ออกซิเจนก็ได้	
การวัด	ให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์ดังนี้	
	เกณฑ์	คะแนน
	ชุมชนไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม	0
	ชุมชนมีระบบบำบัดน้ำเสีย แต่ไม่สามารถรวบรวมน้ำเสียจากกิจกรรมได้ทุกประเภทในชุมชน	5
	ชุมชนมีระบบบำบัดน้ำเสีย และสามารถรวบรวมน้ำเสียจากกิจกรรมได้ทุกประเภทในชุมชน	10
หน่วยการวัด	คะแนน	
ข้อมูลที่ต้องการ	ข้อมูลเชิงประจักษ์ของระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน	
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง	

2.8 องค์ประกอบด้านการจัดการสิ่งปฏิภูล

2.8.1 ส้วมสาธารณะถูกหลักสุขาภิบาล

<p>นิยาม</p>	<p>ส้วมสาธารณะที่ถูกหลักสุขาภิบาล หมายถึง ส้วมที่จัดไว้เพื่อให้บริการเป็นการทั่วไปในสถานที่ต่างๆ ทั้งกรณีที่มีการจัดเก็บค่าบริการและไม่จัดเก็บค่าบริการ และให้หมายความรวมถึงส้วมที่จัดไว้ เพื่อให้บริการภายในหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของเอกชน และมีลักษณะดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) พื้น ผนัง เพดาน โถส้วม โถปัสสาวะ และที่เปิดและปิดน้ำของโถส้วม และโถปัสสาวะมีความสะอาด และต้องบำรุงรักษาให้พร้อมใช้งาน (2) มีน้ำใช้ที่สะอาดและเพียงพอสำหรับใช้งาน (3) มีอ่างล้างมือพร้อมสบู่หรือผลิตภัณฑ์อื่นใดสำหรับทำความสะอาดมือซึ่งพร้อมใช้งาน (4) มีภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปที่ถูกสุขลักษณะ สะอาด และอยู่ในสภาพดี ไม่รั่วซึม ตั้งอยู่ในบริเวณอ่างล้างมือหรือบริเวณใกล้เคียง (5) จัดให้มีสายฉีดน้ำชำระที่สะอาดและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน หรือ กระจายชำระชนิดย่อย และกระจายตัวได้ง่ายเมื่อเป็ยกน้ำซึ่งสามารถทิ้งลงในโถส้วมได้ ในกรณีที่กระจายชำระเป็นชนิดที่ไม่สามารถทิ้งลงในโถส้วมได้หรือระบบกำจัดสิ่งปฏิภูลไม่สามารถรองรับกระจายชำระได้ให้รวบรวม กระจายชำระที่ใช้แล้วใส่ที่รองรับมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ สะอาด มีฝาปิดมิดชิด อยู่ในสภาพดี ไม่รั่วซึม และเก็บขนไปกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคจากกระจายชำระที่ใช้แล้ว (6) ในส้วมต้องมีการถ่ายเทอากาศที่ดีหรือระบบระบายอากาศเพื่อการถ่ายเทอากาศที่ดี (7) ประตูห้องส้วม ต้องมีที่จับเปิดและปิดที่สะอาด มีอุปกรณ์ยึดประตูด้านในที่สามารถไขจากด้านนอกได้ โดยประตูต้องเปิดออกจากด้านใน เป็นบานพับ บานเลื่อน หรือเป็นรูปแบบอื่น เพื่อให้สามารถเข้าช่วยเหลือผู้ใช้บริการในกรณีหมดสติได้
--------------	---

	(8) มีระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลแบบติดกับที่หรือต่อท่อไปยังระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล
การวัด	สัดส่วนส่วนสาธารณสุขถูกหลักสุขาภิบาล = $A/B \times 100$
หน่วยการวัด	ร้อยละ
ข้อมูลที่ต้องการ	- จำนวนสถานที่ที่มีส่วนสาธารณสุขถูกหลักสุขาภิบาล(A) - จำนวนสถานที่ทั้งหมดที่มีส่วนสาธารณสุข(B)
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

2.8.2 มาตรการการจัดการสิ่งปฏิกูล

นิยาม	มาตรการการจัดการสิ่งปฏิกูล หมายถึง การดำเนินการตั้งแต่การให้บริการเก็บ ขนสิ่งปฏิกูล และการบำบัดสิ่งปฏิกูลอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ซึ่งอาจดำเนินการ ด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรืออนุญาตให้ผู้อื่นกระทำแทน	
การวัด	รวมคะแนนโดยพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนดให้ต่อไปนี้	
	มาตรการ	คะแนน
	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีรถขนสิ่งปฏิกูล และไม่มีการออก ใบอนุญาตให้เอกชนดำเนินการขนสิ่งปฏิกูล	0
	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีรถขนสิ่งปฏิกูล แต่มีการออก ใบอนุญาตให้เอกชนดำเนินการขนสิ่งปฏิกูล	2
	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรถขนสิ่งปฏิกูล และ/หรือมีการออก ใบอนุญาตให้เอกชนดำเนินการขนสิ่งปฏิกูล	4
	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีขนสิ่งปฏิกูล และ/หรือมีการออก ใบอนุญาตให้เอกชนดำเนินการขนสิ่งปฏิกูล แต่ไม่มีระบบบำบัดสิ่ง ปฏิกูลที่ถูกหลักสุขาภิบาล	6
	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีขนสิ่งปฏิกูล และ/หรือมีการออก ใบอนุญาตให้เอกชนดำเนินการขนสิ่งปฏิกูล และมีระบบบำบัดสิ่ง ปฏิกูลที่ถูกหลักสุขาภิบาล แต่ไม่อยู่ในพื้นที่ของตนเอง	8
	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีขนสิ่งปฏิกูล และ/หรือมีการออก ใบอนุญาตให้เอกชนดำเนินการขนสิ่งปฏิกูล และมีระบบบำบัดสิ่ง ปฏิกูลที่ถูกหลักสุขาภิบาล ตั้งอยู่ในพื้นที่ของตนเอง	10
หน่วยการวัด	คะแนน	
ข้อมูลที่ต้องการ	- จำนวนรถขนสิ่งปฏิกูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - จำนวนการออกใบอนุญาตให้เอกชนดำเนินการขนสิ่งปฏิกูล - ระบบบำบัดสิ่งปฏิกูล	
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง	

2.9 องค์ประกอบด้านการจัดการมูลฝอยทั่วไป มูลฝอยติดเชื้อ และของเสียอันตราย

2.9.1 ชุมชนมีการจัดการมูลฝอยที่ต้นทาง

นิยาม	ชุมชนมีการจัดการมูลฝอยที่ต้นทาง หมายถึง ชุมชนมีการคัดแยกมูลฝอย เช่น เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติก ภาชนะใส่อาหาร แก้ว มูลสัตว์ ซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่นๆ ที่สามารถรีไซเคิลหรือแปรรูปได้ เช่น ผลิตเป็นเชื้อเพลิงชีวภาพ ทำน้ำหมักจุลินทรีย์ ปุ๋ยอินทรีย์ สิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ หรือขายได้ออกจากมูลฝอยทั้งหมด โดยมีการจัดการในรูปแบบต่างๆ เช่น ธนาคารขยะ ตลาดนัดขยะ ศูนย์รับซื้อหรือผู้รับซื้อรายย่อย รวมถึงการลดการใช้พลาสติกและโฟม
การวัด	สัดส่วนชุมชนที่มีการจัดการมูลฝอยที่ต้นทาง= $A/B*100$
หน่วยการวัด	ร้อยละ
ข้อมูลที่ต้องการ	- จำนวนชุมชนที่มีการจัดการมูลฝอยที่ต้นทางที่ยังคงดำเนินการอยู่(A) - จำนวนชุมชนทั้งหมดในพื้นที่ (B)
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

2.9.2 มาตรการเก็บรวบรวมและกำจัดมูลฝอยทั่วไป

<p>นิยาม</p>	<p>มาตรการเก็บรวบรวมและกำจัดมูลฝอยทั่วไป หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีจุดรวบรวมมูลฝอยประจำครัวเรือน หรือจุดใดๆ ของชุมชน แล้วให้ประชาชนนำขยะมูลฝอยมาทิ้ง แล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเก็บขนขยะมูลฝอยเหล่านั้นไปกำจัดทิ้งอย่างถูกหลักสุขาภิบาล</p>																											
<p>การวัด</p>	<p>ให้คะแนนจากเกณฑ์ที่กำหนดให้ดังนี้</p> <table border="1" data-bbox="521 764 1393 1780"> <thead> <tr> <th data-bbox="521 764 1284 821">มาตรการ</th> <th data-bbox="1284 764 1393 821">คะแนน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="2" data-bbox="521 821 1393 877"><u>ด้านการบริการเก็บรวบรวม</u></td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 877 1284 989">(1) ไม่มีการให้บริการเก็บรวบรวมมูลฝอยทั้งที่ดำเนินการเองหรือให้อนุญาตให้ผู้อื่นดำเนินการ</td> <td data-bbox="1284 877 1393 989">0</td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 989 1284 1161">(2) มีการให้บริการเก็บรวบรวมมูลฝอยทั้งที่ดำเนินการเองหรือให้อนุญาตให้ผู้อื่นดำเนินการ ครอบคลุมพื้นที่</td> <td data-bbox="1284 989 1393 1161">1</td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 1161 1284 1215">- ร้อยละ 20</td> <td data-bbox="1284 1161 1393 1215">1</td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 1215 1284 1270">- ร้อยละ 21-40</td> <td data-bbox="1284 1215 1393 1270">2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 1270 1284 1325">- ร้อยละ 41-60</td> <td data-bbox="1284 1270 1393 1325">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 1325 1284 1379">- ร้อยละ 61-80</td> <td data-bbox="1284 1325 1393 1379">4</td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 1379 1284 1434">- ร้อยละ 81-100</td> <td data-bbox="1284 1379 1393 1434">5</td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="521 1434 1393 1491"><u>ด้านการกำจัด</u></td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 1491 1284 1556">(1) ไม่มีการรวบรวมมูลฝอยและนำไปกำจัดทิ้งอย่างถูกหลักสุขาภิบาล</td> <td data-bbox="1284 1491 1393 1556">0</td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 1556 1284 1667">(2) มีการรวบรวมมูลฝอยและนำไปกำจัดทิ้ง แต่ไม่ถูกหลักสุขาภิบาล</td> <td data-bbox="1284 1556 1393 1667">1</td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 1667 1284 1780">(3) มีการรวบรวมมูลฝอยและนำไปกำจัดทิ้งอย่างถูกหลักสุขาภิบาล</td> <td data-bbox="1284 1667 1393 1780">5</td> </tr> </tbody> </table>		มาตรการ	คะแนน	<u>ด้านการบริการเก็บรวบรวม</u>		(1) ไม่มีการให้บริการเก็บรวบรวมมูลฝอยทั้งที่ดำเนินการเองหรือให้อนุญาตให้ผู้อื่นดำเนินการ	0	(2) มีการให้บริการเก็บรวบรวมมูลฝอยทั้งที่ดำเนินการเองหรือให้อนุญาตให้ผู้อื่นดำเนินการ ครอบคลุมพื้นที่	1	- ร้อยละ 20	1	- ร้อยละ 21-40	2	- ร้อยละ 41-60	3	- ร้อยละ 61-80	4	- ร้อยละ 81-100	5	<u>ด้านการกำจัด</u>		(1) ไม่มีการรวบรวมมูลฝอยและนำไปกำจัดทิ้งอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	0	(2) มีการรวบรวมมูลฝอยและนำไปกำจัดทิ้ง แต่ไม่ถูกหลักสุขาภิบาล	1	(3) มีการรวบรวมมูลฝอยและนำไปกำจัดทิ้งอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	5
มาตรการ	คะแนน																											
<u>ด้านการบริการเก็บรวบรวม</u>																												
(1) ไม่มีการให้บริการเก็บรวบรวมมูลฝอยทั้งที่ดำเนินการเองหรือให้อนุญาตให้ผู้อื่นดำเนินการ	0																											
(2) มีการให้บริการเก็บรวบรวมมูลฝอยทั้งที่ดำเนินการเองหรือให้อนุญาตให้ผู้อื่นดำเนินการ ครอบคลุมพื้นที่	1																											
- ร้อยละ 20	1																											
- ร้อยละ 21-40	2																											
- ร้อยละ 41-60	3																											
- ร้อยละ 61-80	4																											
- ร้อยละ 81-100	5																											
<u>ด้านการกำจัด</u>																												
(1) ไม่มีการรวบรวมมูลฝอยและนำไปกำจัดทิ้งอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	0																											
(2) มีการรวบรวมมูลฝอยและนำไปกำจัดทิ้ง แต่ไม่ถูกหลักสุขาภิบาล	1																											
(3) มีการรวบรวมมูลฝอยและนำไปกำจัดทิ้งอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	5																											
<p>หน่วยการวัด</p>	<p>คะแนน</p>																											

ข้อมูลที่ต้องการ	การสำรวจระบบบริการเก็บรวบรวมและกำจัดมูลฝอยทั่วไปในชุมชน
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

2.9.3 มาตรการเก็บรวบรวมและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

<p>นิยาม</p>	<p>มาตรการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ หมายถึง การกระทำเพื่อเป็นการรวบรวมมูลฝอยซึ่งมีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณหรือมีความเข้มข้นซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้วสามารถทำให้เกิดโรคได้ ซึ่งมักเกิดจากกิจกรรมต่างๆ ของสถานบริการสาธารณสุข เช่น คลินิก โรงพยาบาล สถานพยาบาลสัตว์ เป็นต้น และนำมูลฝอยติดเชื้อที่รวบรวมได้ไปกำจัดทิ้งอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ด้วยวิธีต่างๆ ได้แก่ เผาในเตาเผา ทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ ทำลายเชื้อด้วยความร้อน</p>																										
<p>การวัด</p>	<p>ให้คะแนนจากเกณฑ์ที่กำหนดให้ดังนี้</p> <table border="1" data-bbox="521 821 1382 1780"> <thead> <tr> <th data-bbox="521 821 1263 877">มาตรการ</th> <th data-bbox="1263 821 1382 877">คะแนน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="521 877 1263 934">ด้านการรวบรวม</td> <td data-bbox="1263 877 1382 934"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 934 1263 991">(3) ไม่มีการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อ</td> <td data-bbox="1263 934 1382 991">0</td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 991 1263 1102">(4) มีการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อ ครอบคลุมสถานบริการสาธารณสุข</td> <td data-bbox="1263 991 1382 1102"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 1102 1263 1159">- น้อยกว่าร้อยละ 20</td> <td data-bbox="1263 1102 1382 1159">1</td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 1159 1263 1215">- ร้อยละ 21-40</td> <td data-bbox="1263 1159 1382 1215">2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 1215 1263 1272">- ร้อยละ 41-60</td> <td data-bbox="1263 1215 1382 1272">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 1272 1263 1329">- ร้อยละ 61-80</td> <td data-bbox="1263 1272 1382 1329">4</td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 1329 1263 1386">- ร้อยละ 81-100</td> <td data-bbox="1263 1329 1382 1386">5</td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 1386 1263 1442">ด้านการกำจัด</td> <td data-bbox="1263 1386 1382 1442"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 1442 1263 1554">(1) ไม่มีการรวบรวมมูลฝอยและนำไปกำจัดทิ้งอย่างถูกหลักสุขาภิบาล</td> <td data-bbox="1263 1442 1382 1554">0</td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 1554 1263 1665">(2) มีการรวบรวมมูลฝอยและนำไปกำจัดทิ้ง แต่ไม่ถูกหลักสุขาภิบาล</td> <td data-bbox="1263 1554 1382 1665">1</td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 1665 1263 1776">(3) มีการรวบรวมมูลฝอยและนำไปกำจัดทิ้งอย่างถูกหลักสุขาภิบาล</td> <td data-bbox="1263 1665 1382 1776">5</td> </tr> </tbody> </table>	มาตรการ	คะแนน	ด้านการรวบรวม		(3) ไม่มีการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อ	0	(4) มีการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อ ครอบคลุมสถานบริการสาธารณสุข		- น้อยกว่าร้อยละ 20	1	- ร้อยละ 21-40	2	- ร้อยละ 41-60	3	- ร้อยละ 61-80	4	- ร้อยละ 81-100	5	ด้านการกำจัด		(1) ไม่มีการรวบรวมมูลฝอยและนำไปกำจัดทิ้งอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	0	(2) มีการรวบรวมมูลฝอยและนำไปกำจัดทิ้ง แต่ไม่ถูกหลักสุขาภิบาล	1	(3) มีการรวบรวมมูลฝอยและนำไปกำจัดทิ้งอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	5
มาตรการ	คะแนน																										
ด้านการรวบรวม																											
(3) ไม่มีการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อ	0																										
(4) มีการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อ ครอบคลุมสถานบริการสาธารณสุข																											
- น้อยกว่าร้อยละ 20	1																										
- ร้อยละ 21-40	2																										
- ร้อยละ 41-60	3																										
- ร้อยละ 61-80	4																										
- ร้อยละ 81-100	5																										
ด้านการกำจัด																											
(1) ไม่มีการรวบรวมมูลฝอยและนำไปกำจัดทิ้งอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	0																										
(2) มีการรวบรวมมูลฝอยและนำไปกำจัดทิ้ง แต่ไม่ถูกหลักสุขาภิบาล	1																										
(3) มีการรวบรวมมูลฝอยและนำไปกำจัดทิ้งอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	5																										
<p>หน่วยการวัด</p>	<p>คะแนน</p>																										

ข้อมูลที่ต้องการ	การสำรวจการรวบรวมและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อในสถานบริการสาธารณสุข <ul style="list-style-type: none"> - จำนวนสถานบริการสาธารณสุข - การรวบรวมและการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

2.9.4 มาตรการเก็บรวบรวมและกำจัดของเสียอันตราย

<p>นิยาม</p>	<p>มาตรการเก็บรวบรวมและกำจัดของเสียอันตราย หมายถึง การรวบรวมและกำจัดของเสียอันตรายที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ ในครัวเรือนและสถานประกอบการพาณิชย์กรรมต่างๆ ในชุมชน เช่น อู่ซ่อมรถ สถานีบริการน้ำมัน ร้านล้างอัดขยายภาพ ร้านซักแห้ง ท่าเรือ สนามบิน โรงพยาบาล ห้องปฏิบัติการพื้นที่เกษตรกรรม ฯลฯ ของเสียอันตรายจากบ้านพักอาศัย เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ ของเสียอันตรายจากท่าเรือ เช่น สารเคมีเหลือทิ้ง ซากสารเคมีที่ถูกเผาไหม้ น้ำมันและกากน้ำมัน ของเสียอันตรายจากการพาณิชย์กรรม เช่น สีและทินเนอร์ แบตเตอรี่รถยนต์ น้ำมันหล่อลื่นใช้แล้วจากสถานีบริการน้ำมัน และสารเคมีจากกระบวนการล้างอัดขยายภาพ เป็นต้น ของเสียอันตรายจากเกษตรกรรม เช่น ภาชนะบรรจุสารกำจัดแมลงและสารกำจัดวัชพืช ของเสียอันตรายเหล่านี้หากไม่ผ่านการบำบัดและกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ก่อให้เกิดการปนเปื้อนและแพร่กระจายของสารอันตรายสู่สิ่งแวดล้อมเข้าสู่ห่วงโซ่อาหาร และเกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ จึงต้องรวบรวมไม่ทิ้งปะปนกับมูลฝอยทั่วไปและกำจัดทิ้งอย่างถูกหลักสุขาภิบาล เช่น การปรับเสถียร/ฝังกลบ (Stabilization/Secure Landfill) การผสมของเสียเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิง (Fuel blending) และการกำจัดโดยระบบเตาเผา (Incineration)</p>								
<p>การวัด</p>	<p>ให้คะแนนจากเกณฑ์ที่กำหนดให้ดังนี้</p> <table border="1" data-bbox="521 1377 1382 1717"> <thead> <tr> <th>มาตรการ</th> <th>คะแนน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ไม่มีกิจกรรมรวบรวมของเสียอันตรายจากมูลฝอยทั่วไป</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>มีกิจกรรมรวบรวมของเสียอันตรายจากมูลฝอยทั่วไป และนำไปกำจัดทิ้งอย่างถูกหลักสุขาภิบาล แต่ไม่ครอบคลุมทุกชุมชน</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>มีกิจกรรมรวบรวมของเสียอันตรายจากมูลฝอยทั่วไป และนำไปกำจัดทิ้งอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ครอบคลุมทุกชุมชน</td> <td>10</td> </tr> </tbody> </table>	มาตรการ	คะแนน	ไม่มีกิจกรรมรวบรวมของเสียอันตรายจากมูลฝอยทั่วไป	0	มีกิจกรรมรวบรวมของเสียอันตรายจากมูลฝอยทั่วไป และนำไปกำจัดทิ้งอย่างถูกหลักสุขาภิบาล แต่ไม่ครอบคลุมทุกชุมชน	5	มีกิจกรรมรวบรวมของเสียอันตรายจากมูลฝอยทั่วไป และนำไปกำจัดทิ้งอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ครอบคลุมทุกชุมชน	10
มาตรการ	คะแนน								
ไม่มีกิจกรรมรวบรวมของเสียอันตรายจากมูลฝอยทั่วไป	0								
มีกิจกรรมรวบรวมของเสียอันตรายจากมูลฝอยทั่วไป และนำไปกำจัดทิ้งอย่างถูกหลักสุขาภิบาล แต่ไม่ครอบคลุมทุกชุมชน	5								
มีกิจกรรมรวบรวมของเสียอันตรายจากมูลฝอยทั่วไป และนำไปกำจัดทิ้งอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ครอบคลุมทุกชุมชน	10								
<p>หน่วยการวัด</p>	<p>คะแนน</p>								
<p>ข้อมูลที่ต้องการ</p>	<p>กิจกรรมการดำเนินงานเพื่อรวบรวมและกำจัดของเสียอันตราย</p>								

แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

2.10 องค์ประกอบด้านการจัดการสารพิษและสารอันตราย

2.10.1 ชุมชนลดการใช้สารพิษและสารอันตราย

นิยาม	ชุมชนลดการใช้สารพิษและสารอันตราย หมายถึง ชุมชนที่มีการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทำผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติทดแทนการใช้สารพิษและสารอันตราย เพื่อใช้งานการเกษตร เช่น น้ำหมักชีวภาพ สารชีวภาพกำจัดแมลงและศัตรูพืช ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด ซักล้าง เป็นต้น
การวัด	สัดส่วนชุมชนลดการใช้สารพิษและสารอันตราย = $A/B*100$
หน่วยการวัด	ร้อยละ
ข้อมูลที่ต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - ชุมชนที่มีการทำผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติทดแทนการใช้สารพิษและสารอันตราย (A) - ชุมชนทั้งหมด (B)
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

2.11 องค์ประกอบด้านการจัดการควบคุมแมลงและสัตว์พาหะนำโรค

2.11.1 ความชุกของน้ำยุงลาย

นิยาม	ความชุกของน้ำยุงลาย หมายถึง ผลการสำรวจพบลูกน้ำยุงลายในภาชนะต่างๆ ในบริเวณบ้าน ซึ่งวัดด้วยค่าดัชนีลูกน้ำยุงลายในบ้าน (House Index)
การวัด	ค่าดัชนีลูกน้ำยุงลายในบ้าน (HI)=A/B*100
หน่วยการวัด	ร้อยละ
ข้อมูลที่ต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนครัวเรือนที่พบลูกน้ำยุงลาย (A) - จำนวนครัวเรือนที่สำรวจทั้งหมด (B)
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

2.11.2 ความครอบคลุมของวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

นิยาม	ความครอบคลุมของวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า หมายถึง สัดส่วนของจำนวนสุนัขและแมวทั้งหมดในชุมชนที่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า
การวัด	ความครอบคลุมของวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า $=A/B*100$
หน่วยการวัด	ร้อยละ
ข้อมูลที่ต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนสุนัขและแมวทั้งหมดที่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า (A) - จำนวนสุนัขและแมวทั้งหมดในชุมชน (B)
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

2.11.3 มาตรการควบคุมแมลงและสัตว์พาหะนำโรค

นิยาม	มาตรการควบคุมแมลงและสัตว์พาหะนำโรค หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนเพื่อเป็นการควบคุมแมลงและสัตว์พาหะนำโรคในชุมชนๆ เช่น กิจกรรมส่งเสริมความรู้ การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม การพ่นสารเคมี การฉีดวัคซีน เป็นต้น	
การวัด	ให้คะแนนจากเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้	
	มาตรการ	คะแนน
	ไม่มีการจัดกิจกรรมควบคุมแมลงและสัตว์พาหะนำโรค	0
	มีการดำเนินกิจกรรมควบคุมแมลงและสัตว์พาหะนำโรค	
	1 กิจกรรม	2
	2 กิจกรรม	4
	3 กิจกรรม	6
	4 กิจกรรม	8
5 กิจกรรมขึ้นไป	10	
หน่วยการวัด	คะแนน	
ข้อมูลที่ต้องการ	จำนวนกิจกรรมควบคุมแมลงและสัตว์พาหะนำโรคในชุมชน	
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง	

2.12 องค์ประกอบด้านการจัดการเหตุรำคาญ

2.12.1 เหตุรำคาญ

นิยาม	<p>เหตุรำคาญ หมายถึง เหตุที่ทำให้เกิดความเดือดร้อน ความเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน เช่น</p> <p>(1) แหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ ที่อาบน้ำ ส้วม หรือที่ใส่มูลหรือ ถ้ำ หรือสถานที่อื่นใด ที่มีความสกปรก มีการสะสมสิ่งของที่ทิ้งแล้ว เป็นเหตุให้มีกลิ่นเหม็นหรือละอองเป็นพิษ หรือเป็นหรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์พาหะนำโรค หรือก่อให้เกิดความเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ</p> <p>(2) การเลี้ยงสัตว์ในที่หรือโดยวิธีใด หรือมีจำนวนเกินสมควร จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ</p> <p>(3) อาคารอันเป็นที่อยู่ของคนหรือสัตว์ โรงงานหรือสถานที่ประกอบการใด ไม่มีการระบายอากาศ การระบายน้ำ การกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือการควบคุมสารเป็นพิษหรือมีแต่ไม่มีการควบคุม ให้ปราศจากกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษอย่างพอเพียง จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ</p> <p>(4) การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า ถ้ำ หรือ กรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ</p>
การวัด	นับจำนวนการร้องเรียนเหตุรำคาญในรอบปี
หน่วยการวัด	ครั้งต่อปี
ข้อมูลที่ต้องการ	จำนวนเรื่องร้องเรียน
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

2.12.2 การคุ้มครองสุขภาพจากเหตุรำคาญ

นิยาม	การคุ้มครองสุขภาพจากเหตุรำคาญ หมายถึง ประชาชนที่ได้รับเหตุรำคาญ ได้รับการดูแลปกป้อง และแก้ไขผลกระทบจากเหตุรำคาญ โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ของการจัดการและแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นในพื้นที่
การวัด	สัดส่วนเรื่องร้องเรียนเหตุรำคาญที่ได้รับการแก้ไขจนยุติ= $A/B*100$
หน่วยการวัด	ร้อยละ
ข้อมูลที่ต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องร้องเรียนเหตุรำคาญที่ได้รับการแก้ไขจนยุติ (A) - จำนวนเรื่องร้องเรียน (B)
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

2.12.3 มาตรการควบคุมเหตุรำคาญ

<p>นิยาม</p>	<p>มาตรการควบคุมเหตุรำคาญ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่มีมุ่งหมายในการลด ป้องกัน ควบคุม เหตุรำคาญในชุมชน เช่น การสื่อสารสาธารณะ ข้อปฏิบัติ ข้อปฏิบัติ กฎระเบียบ เทศบัญญัติ การตรวจสอบ/ตรวจแนะนำด้านสุขลักษณะสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ การพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเหตุรำคาญ</p>										
<p>การวัด</p>	<p>ให้คะแนนจากเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้ (เลือกได้หลายข้อ)</p> <table border="1" data-bbox="521 709 1393 1772"> <thead> <tr> <th data-bbox="521 709 1252 764">มาตรการ</th> <th data-bbox="1252 709 1393 764">คะแนน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="521 764 1252 989"> <p>มีการสื่อสารสาธารณะ เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียนเหตุเดือดร้อนรำคาญและข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเหตุรำคาญผ่านช่องทางที่หลากหลายเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง</p> </td> <td data-bbox="1252 764 1393 989">2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 989 1252 1381"> <p>การพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเหตุรำคาญ โดยการรวบรวมข้อมูลด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลด้านสิ่งคุกคาม ข้อมูลเกี่ยวกับสถิติการร้องเรียนเหตุรำคาญ ข้อมูลด้านผลกระทบต่อสุขภาพจากปัญหาเหตุรำคาญ เพื่อนำมาวิเคราะห์ ประมวลผลข้อมูล และประเมินสถานการณ์ และจัดทำรายงานข้อมูลสถานการณ์ พร้อมกำหนดแนวทาง มาตรการ หรือวิธีการการแก้ไขหรือป้องกันปัญหาเหตุรำคาญ</p> </td> <td data-bbox="1252 989 1393 1381">2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 1381 1252 1606"> <p>การตรวจสอบ/ตรวจแนะนำด้านสุขลักษณะสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้เป็นไปตามข้อบัญญัติท้องถิ่นและกฎหมายที่เกี่ยวข้องก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาตหรือต่อใบอนุญาต</p> </td> <td data-bbox="1252 1381 1393 1606">2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="521 1606 1252 1772"> <p>ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นที่มีขอบเขตเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมป้องกันปัญหาเหตุรำคาญที่อาจเกิดจากการประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขที่เหมาะสมตาม</p> </td> <td data-bbox="1252 1606 1393 1772">4</td> </tr> </tbody> </table>	มาตรการ	คะแนน	<p>มีการสื่อสารสาธารณะ เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียนเหตุเดือดร้อนรำคาญและข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเหตุรำคาญผ่านช่องทางที่หลากหลายเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง</p>	2	<p>การพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเหตุรำคาญ โดยการรวบรวมข้อมูลด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลด้านสิ่งคุกคาม ข้อมูลเกี่ยวกับสถิติการร้องเรียนเหตุรำคาญ ข้อมูลด้านผลกระทบต่อสุขภาพจากปัญหาเหตุรำคาญ เพื่อนำมาวิเคราะห์ ประมวลผลข้อมูล และประเมินสถานการณ์ และจัดทำรายงานข้อมูลสถานการณ์ พร้อมกำหนดแนวทาง มาตรการ หรือวิธีการการแก้ไขหรือป้องกันปัญหาเหตุรำคาญ</p>	2	<p>การตรวจสอบ/ตรวจแนะนำด้านสุขลักษณะสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้เป็นไปตามข้อบัญญัติท้องถิ่นและกฎหมายที่เกี่ยวข้องก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาตหรือต่อใบอนุญาต</p>	2	<p>ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นที่มีขอบเขตเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมป้องกันปัญหาเหตุรำคาญที่อาจเกิดจากการประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขที่เหมาะสมตาม</p>	4
มาตรการ	คะแนน										
<p>มีการสื่อสารสาธารณะ เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียนเหตุเดือดร้อนรำคาญและข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเหตุรำคาญผ่านช่องทางที่หลากหลายเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง</p>	2										
<p>การพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเหตุรำคาญ โดยการรวบรวมข้อมูลด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลด้านสิ่งคุกคาม ข้อมูลเกี่ยวกับสถิติการร้องเรียนเหตุรำคาญ ข้อมูลด้านผลกระทบต่อสุขภาพจากปัญหาเหตุรำคาญ เพื่อนำมาวิเคราะห์ ประมวลผลข้อมูล และประเมินสถานการณ์ และจัดทำรายงานข้อมูลสถานการณ์ พร้อมกำหนดแนวทาง มาตรการ หรือวิธีการการแก้ไขหรือป้องกันปัญหาเหตุรำคาญ</p>	2										
<p>การตรวจสอบ/ตรวจแนะนำด้านสุขลักษณะสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้เป็นไปตามข้อบัญญัติท้องถิ่นและกฎหมายที่เกี่ยวข้องก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาตหรือต่อใบอนุญาต</p>	2										
<p>ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นที่มีขอบเขตเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมป้องกันปัญหาเหตุรำคาญที่อาจเกิดจากการประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขที่เหมาะสมตาม</p>	4										
<p>ข้อมูลที่ต้องการ</p>	<p>ข้อมูลการดำเนินกิจกรรมควบคุมเหตุรำคาญ</p>										

แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
หน่วยการวัด	คะแนน
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

3. ตัวชี้วัดดัชนีสุขภาพชุมชน

3.1 ความชุกโรคอุจจาระร่วง

นิยาม	ความชุกโรคอุจจาระร่วง หมายถึง จำนวนสะสมของผู้ป่วยทุกกลุ่มวัยที่ได้รับการวินิจฉัยโรคด้วยรหัส ICD 10 ได้แก่ A000, A001, A009, A020, A030, A031, A032, A033, A038, A039, A040, A041, A042, A043, A044, A045, A046, A047, A048, A049, A050, A053, A054, A059, A080, A081, A082, A083, A084, A085, A09, A090, A099, K521, K528 ต่อจำนวนประชากรทั้งหมดในชุมชน
การวัด	ความชุกโรคอุจจาระร่วง = $A/B \times 1000$
หน่วยการวัด	ต่อ 1,000 ประชากร
ข้อมูลที่ต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงสะสมทั้งปี(A) - ประชากรทั้งหมด(B)
แหล่งข้อมูล	ศูนย์ข้อมูลสุขภาพ (Health Data Center) กระทรวงสาธารณสุข
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

3.2 ความชุกโรคอาหารเป็นพิษ

นิยาม	ความชุกโรคอาหารเป็นพิษ หมายถึง จำนวนสะสมของผู้ป่วยทุกกลุ่มวัยที่ได้รับการวินิจฉัยโรคด้วยรหัส ICD 10 ได้แก่ A05 ต่อจำนวนประชากรทั้งหมดในชุมชน
การวัด	ความชุกโรคอาหารเป็นพิษ = $A/B \times 1000$
หน่วยการวัด	ต่อ 1,000 ประชากร
ข้อมูลที่ต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนผู้ป่วยโรคอาหารเป็นพิษสะสมตลอดทั้งปี(A) - ประชากรทั้งหมด(B)
แหล่งข้อมูล	ศูนย์ข้อมูลสุขภาพ (Health Data Center) กระทรวงสาธารณสุข
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

3.3 ความชุกโรคระบบทางเดินหายใจ

นิยาม	ความชุกโรคระบบทางเดินหายใจ หมายถึง จำนวนสะสมของผู้ป่วยทุกกลุ่มวัย ที่ได้รับการวินิจฉัยโรคด้วยรหัส ICD 10 ได้แก่ J00-J06, J09-18, J20-J22, J30-J39, J40-J47, J60-J70, J80-J84, J85-J86, J90-J94 และ J95-J99 ต่อจำนวนประชากรทั้งหมดในชุมชน
การวัด	ความชุกโรคระบบทางเดินหายใจ = $A/B \times 1000$
หน่วยการวัด	ต่อ 1,000 ประชากร
ข้อมูลที่ต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนการเข้ารับการรักษาพยาบาลด้วยโรคระบบทางเดินหายใจ(A) - จำนวนประชากรทั้งหมด(B)
แหล่งข้อมูล	ศูนย์ข้อมูลสุขภาพ (Health Data Center) กระทรวงสาธารณสุข
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

3.4 ความชุกโรคหอบหืด

นิยาม	ความชุกโรคหอบหืด หมายถึง จำนวนสะสมของผู้ป่วยทุกกลุ่มวัยที่ได้รับการวินิจฉัยโรคด้วยรหัส ICD 10 คือ J45-I46 ต่อจำนวนประชากรทั้งหมดในชุมชน
การวัด	ความชุกโรคหอบหืด = $A/B \times 1000$
ข้อมูลที่ต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนการเข้ารับการรักษาพยาบาลด้วยโรคโรคหอบหืด (A) - จำนวนประชากรทั้งหมด(B)
แหล่งข้อมูล	ศูนย์ข้อมูลสุขภาพ (Health Data Center) กระทรวงสาธารณสุข
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

3.5 ความชุกโรคไข้เลือดออก

นิยาม	ความชุกโรคไข้เลือดออก หมายถึง จำนวนสะสมผู้ป่วยตลอดทั้งปีซึ่งได้รับการวินิจฉัยโรคด้วยรหัส ICD 10 คือ A91 ต่อจำนวนประชากรทั้งหมดในชุมชน
การวัด	ความชุกโรคไข้เลือดออก = $A/B \times 1000$
หน่วยการวัด	ต่อ 1,000 ประชากร
ข้อมูลที่ต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก (A) - จำนวนประชากรทั้งหมด(B)
แหล่งข้อมูล	ศูนย์ข้อมูลสุขภาพ (Health Data Center) กระทรวงสาธารณสุข
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

3.6 ความชุกโรคมะเร็ง

นิยาม	ความชุกโรคมะเร็ง หมายถึง จำนวนสะสมของผู้ป่วยซึ่งได้รับการวินิจฉัยด้วยรหัส ICD 10 คือ B50-B54 ต่อจำนวนประชากรทั้งหมดในชุมชน
การวัด	ความชุกโรคมะเร็ง = $A/B \times 1000$
หน่วยการวัด	อัตราต่อ 1,000 ประชากร
ข้อมูลที่ต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนผู้ป่วยโรคมะเร็ง (A) - จำนวนประชากรทั้งหมด (B)
แหล่งข้อมูล	ศูนย์ข้อมูลสุขภาพ (Health Data Center) กระทรวงสาธารณสุข
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

3.7 ความชุกโรคพิษสุนัขบ้า

นิยาม	ความชุกโรคพิษสุนัขบ้า หมายถึง จำนวนผู้ป่วยสะสมซึ่งได้รับการวินิจฉัยโรครหัส ICD 10 คือ A82
การวัด	จำนวนความถี่ของผู้ป่วยซึ่งได้รับการวินิจฉัยโรครหัส ICD 10 คือ A82
หน่วยการวัด	ความถี่
ข้อมูลที่ต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนผู้ป่วยโรคพิษสุนัขบ้า (A) - จำนวนผลตรวจเลือดในสัตว์ได้ผลเป็นบวก
แหล่งข้อมูล	<ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์ข้อมูลสุขภาพ (Health Data Center) กระทรวงสาธารณสุข - กรมปศุสัตว์
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

3.8 ความชุกโรคลีหนู

นิยาม	ความชุกโรคลีหนู หมายถึง จำนวนสะสมผู้ป่วยซึ่งได้รับการวินิจฉัยโรคด้วยรหัส ICD 10 คือ A27 ต่อจำนวนประชากรทั้งหมดในชุมชน
การวัด	ความชุกโรคลีหนู = $A/B \times 1000$
หน่วยการวัด	ต่อ 1,000 ประชากร
ข้อมูลที่ต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนผู้ป่วยโรคลีหนู (A) - จำนวนประชากรทั้งหมด(B)
แหล่งข้อมูล	ศูนย์ข้อมูลสุขภาพ (Health Data Center) กระทรวงสาธารณสุข
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

3.9 ความชุกโรคหนองพยาธิ

นิยาม	ความชุกโรคหนองพยาธิ หมายถึง จำนวนสะสมผู้ป่วยซึ่งได้รับการวินิจฉัยโรคด้วยรหัส ICD 10 คือ B65-B83 ต่อจำนวนประชากรทั้งหมดในชุมชน
การวัด	ความชุกโรคหนองพยาธิ = $A/B \times 1000$
หน่วยการวัด	ต่อ 1,000 ประชากร
ข้อมูลที่ต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนผู้ป่วยโรคหนองพยาธิ (A) - จำนวนประชากรทั้งหมด(B)
แหล่งข้อมูล	ศูนย์ข้อมูลสุขภาพ (Health Data Center) กระทรวงสาธารณสุข
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

3.10 ความชุกโรคมะเร็ง

นิยาม	ความชุกโรคมะเร็ง หมายถึง จำนวนสะสมผู้ป่วยซึ่งได้รับการวินิจฉัยโรคด้วยรหัส ICD 10 ได้แก่ C00-D48 ต่อจำนวนประชากรทั้งหมดในชุมชน
การวัด	ความชุกโรคมะเร็ง = $A/B \times 1000$
หน่วยการวัด	ต่อ 1,000 ประชากร
ข้อมูลที่ต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนผู้ป่วยโรคมะเร็ง(A) - จำนวนประชากรทั้งหมด(B)
แหล่งข้อมูล	ศูนย์ข้อมูลสุขภาพ (Health Data Center) กระทรวงสาธารณสุข
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

3.11 ความชุกการประสบอุบัติเหตุ

นิยาม	ความชุกการประสบอุบัติเหตุ หมายถึง จำนวนสะสมของผู้ป่วยซึ่งการวินิจฉัยโรคด้วยรหัส ICD 10 ได้แก่ V01-V09, V10-V19, V20-V29, V30-V39, V40-V49, V50-V59, V60-V69, V70-V79, V80-V89, V90-V94, V95-V97, V98-V99, W00-W19, W20-W49, W50-W64, W65-W74, W75-W84, W85-W99, X00-X09, X10-X19, X20-X29, X30-X39, X40-X49, X58-X59 ต่อจำนวนประชากรทั้งหมดในชุมชน
การวัด	ความชุกการประสบอุบัติเหตุ = $A/B \times 1000$
หน่วยการวัด	ต่อ 1,000 ประชากร
ข้อมูลที่ต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนผู้ที่ได้รับอุบัติเหตุ (A) - ประชากรทั้งหมด(B)
แหล่งข้อมูล	ศูนย์ข้อมูลสุขภาพ (Health Data Center) กระทรวงสาธารณสุข
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

3.12 ความชุกความพิการแต่กำเนิด

นิยาม	ความชุกความพิการแต่กำเนิด หมายถึง จำนวนสะสมของเด็กอายุแรกเกิดซึ่งได้รับการวินิจฉัยโรคด้วยรหัส ICD 10 คือ Q00-Q89 ซึ่งลักษณะรูปพิการแต่กำเนิด ต่อจำนวนเด็กแรกเกิดถึง 1 ปีทั้งหมดในชุมชน
การวัด	ความชุกความพิการแต่กำเนิด = $A/B \times 100$
หน่วยการวัด	ร้อยละ
ข้อมูลที่ต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนเด็กแรกเกิดถึง 1 ปี ที่ได้รับการวินิจฉัยว่าพิการแต่กำเนิด (A) - จำนวนเด็กแรกเกิดถึง 1 ปี ทั้งหมดในชุมชน (B)
แหล่งข้อมูล	ศูนย์ข้อมูลสุขภาพ (Health Data Center) กระทรวงสาธารณสุข
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง

3.13 ความยืนยาวของชีวิต

นิยาม	ความยืนยาวของชีวิต หมายถึง จำนวนปีที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งเสียชีวิต โดยใช้อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด
การวัด	คำนวณโดยใช้ตารางชีพ
หน่วยการวัด	ปี
ข้อมูลที่ต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - โครงสร้างอายุ - จำนวนประชากรในแต่ละช่วงอายุ - จำนวนประชากรที่เสียชีวิตในแต่ละช่วงอายุ
แหล่งข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับการวัด	ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง